

KUULOLIITON JULKAISU 4 • 2016

kuuloviesti

**TEAM MYLLYMÄELLÄ
ON YHTEISET SÄVELET**

**ELÄKEIKÄISETKIN
INNOSTUNEET
NETTIDEITTAILUSTA**

**HYMYILEVÄ
MIES TEKEE
ELOKUVAHISTORIAA**

Parisuhde

14

MARIN JA VILLEN KOTIALBUMI

20

ILKKA SAATAJAINEN

38

ERKKI AHONEN

KANNEN KUVA ERKKI AHONEN

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Lyhyesti
- 5 Puheenjohtajan palsta
- 6 Terveysteksti
- 8 Pakina: Dolce vita
- 9 Kirjat: Moniaistinen ympäristö tukee kaikkia
- 10 Kansainvälinen konferenssi Washingtonissa
- 12 Terveysteksti
- 14 Team Myllymäellä on yhteiset sävelet
- 16 Eläkeikäisetkin innostuneet nettideittailusta
- 18 Rakkaudenkieltä vai pelkästään kehonkieltä
- 20 Reportteri: Jesse Kaikuranta
- 21 Teknoviesti
- 22 Kopolan elokuvapäivät
- 26 Hymyilevä mies tekee elokuvahistoriaa
- 28 Kentältä
- 36 Leireillä
- 41 Ristikko
- 44 Kuntoutuskurssit
- 47 Ledaren

SEURAAVAN
LEHDEN TEEMANA
ON
VAPAAEHTOISTOIMINTA.
LEHTEÄ VARTEN
AINEISTON TULEE OLLA
TOIMITUKSESSA
VIIMEISTÄÄN
10.10.2016.

Kuuloliitto ry:n julkaisu
80. vuosikerta, 6 kertaa
vuodessa.

Kuuloliitto ry
Ilkantie 4, 00400 Helsinki
Puh. (09) 5803 830
kuuloviesti@kuuloliitto.fi

Vastaava päätoimittaja
Pekka Lapinleimu
p. 040 8232 471

Päätoimittaja
Juha Hietala
p. 050 569 7978

Toimitus
Erkki Ahonen, p. 040 5608 322

Toimitusneuvosto
Merja Mäkinen pj.
Erja Linkki
Leena Olsbo-Rusanen

**Kuuloviestin tilaukset ja
osoitteenmuutokset**
044 752 5565 tai
www.kuuloliitto.fi
Tilaushinta 35 € vsk muille kuin
jäsenille, kappalehinta 6 €

Ilmoitusmyynti
Tuplas Oy, p. 0400 955 295
Ilmoitusaineistot:
info@tuplas.fi

Sivunvalmistus
VKK-Media Oy/Eila Lahtinen

 Kuuloliitto ry

www.kuuloliitto.fi
www.kuulosuoja.fi
www.kuulokynnys.fi
www.moottorikorvat.net

ISSN-L 0023-5741
ISSN 0023-5741 (painettu)
ISSN 2242-6752 (verkkolehti)

Painopaikka:
Erweko Oulu

Kenen vuoro olikaan mennä koneeseen?

Lentokentillä portit ja lähtöajat näkyvät yleensä hyvin tauluilla. Ongelmat tulevat vasta silloin, kun olen portilla. En saa selvää kuulutuksesta, joten seuraan, miten muut ympärilläni toimivat. Portille muodostuu jono, mutta osa lähtijöistä odottaa vielä. Vähitellen jono alkaa lyhentyä. Pitäisikö jo mennä vai odottaa tuon toisen ryhmän kanssa? Selvästikin tässä on kyse paikoista, joille mennään eri aikaan. Etupää vai takapää? Kummat ensin?

Kello näyttää jo viittä yli ja bussin piti lähteä tasalta. Olinko myöhässä? Bussin tiedot pyyhkiytyivät taulusta sen lähtöajan mentyä, vaikka en bussia nähnytkaan. Seuraava näyttää tulevan kolmenkymmenen minuutin kuluttua. Sateenvarjokin jäi. Mutta sitten bussi saapuu. Hyvä niin, ei kastu implantti hupun läpi, vaikka vettä tuleeikin kaatamalla.

Nämä ovat monelle kuulovammaiselle tuttuja tilanteita. Yhtään päällysvaatetta ei hankita ilman, että siinä on huppu. Kuitenkin rankkasateella implantti tai kuulokoje tulee varoiksi otettua kuivaan koteloon, jottei tule ongelmia. Ilman sitä kun en ole työ- eikä toimintakykyinen ihminen.

Ajattelen, että onhan muillakin ihmisillä omat rajoitteensa. Mutta sitten taas tulee mieleen, miten paljon noista ongelmistani olisi kohtalaisen helposti poistettavissa. Erilaisia opastetauluja on seinillä, kunhan vain pidettäisiin huolta niiden päivittämisestä. Lentokentälläkin voisi lähtöajan lisäksi kertoa, ketkä menevät ensin koneeseen.

Kukaan ei ole täydellinen. Mutta joskus olisi ihanaa, että kuulisi ihan kuin muutkin, aina ja kaikkialla. Ilman että huolehdit paristoista ja akkujen latauksesta. Eikä lentokentillä aina tarvitsisi olla kopeloitavana, vaan voisi mennä metallinpaljastimen läpi kuten muutkin. Ihmiset kun aina katsovat kysyvästi, mikä estää.

Kuitenkin olen tyytyväinen itseäni juuri tällaisena kun olen. Syövästäni sain voimia hoitaa itseäni ja huolehtia lähimmäisistäni. Antaa apuani niille, jotka eivät vielä ole senkään vertaa sinut kuulovammansa kanssa kuin minä. Auttaa konkreettisesti puhdistamalla korvakappaleen tai vaihtaa pariston kun omat sormet eivät käyttäjällä enää taivu.

Ilman kuulovammaani

ei olisi taas ollut kesän "likkaleiriä" kuulovammaisten ystäväni kanssa, eikä muutoinkaan olisi montaa ystävääni. Tunnen kuuluvani joukkoon. Se tunne on erityisen vahva kesäpäivillä. Saan olla järjestämässä meille kuulovammaisille yhteistä aktiivista päivää, jossa jokainen otetaan huomioon kuulovammastaan huolimatta.

Lataan akkujani sienimetsässä kävellen ja nauttien hiljaisuudesta. Usein menen metsään koirani kanssa. Se lähettääkin terveisiä kaikille kuulokoirille ja muille kuulovammaisten koirakavereille, että muistakaa vaatia hyvää pateeta, niin tulee erityisen ihana metsäretki.

Aurinkoista ja sienirikasta syksyä kaikille.

MERIA MÄKINEN
KUULOVIESTIN TOIMITUSNEUVOSTON
PUHEENJOHTAJA

Kuuloliitto ry – jaettavat apurahat

SYKSY 2016

Kuuloliitto ry julistaa haettaviksi apurahoja vuosille 2016-2017 opintomatkojen, opiskelun sekä tutkimustyön tukemiseksi. Apurahat on tarkoitettu:

- * kuulovammaisille opiskelijoille sekä
- * kuulovammaisten lasten hyväksi työskenteleville ja
- * kuulovammaisia lapsia koskevan tutkimustyön tukemiseksi.

Avustettavan opinnäytetyön tulee olla vähintään ammattikorkeakoulututkintoon liittyvä päättötyö tai yliopisto- tai korkeakoulututkintoon liittyvä pro gradu tai diplomityö.

Tutkimushankkeelta edellytetään lisensiaatti- tai väitöskirjatason tutkimusta tai muuta tieteelliset kriteerit täyttävää laajaa tutkimusta tai selvitystä.

Apurahaa haetaan erillisellä lomakkeella. Lomake ja tarkemmat ohjeet apurahan hakemiseksi ovat saatavilla osoitteessa:

<http://www.kuuloliitto.fi/fi/kuuloliitto/organisaatio/apurahat/>

Hakemukset tulee toimittaa 31.10.2016 mennessä postitse osoitteeseen:

Kuuloliitto ry
Ilkka Sivula
Ilkantie 4
00400 Helsinki

HUOM! Hakemukset skannataan, joten materiaalia ei tule nittoa yhteen.

Hallituksen päätöksiä

Hallituksen kesäkuun kokouksessa annettiin liittovaltuuston jäsenten tekemät aloitteet ja evästyksiset toiminnanjohtajalle valmisteluun. Lisäksi päätettiin perustaa määräaikainen (vuoden 2016 loppuun) sääntötyöryhmä valmistelevaan liiton sääntöjen uudistamista. Työryhmään nimettiin **Eija Isaksson, Eila Heinonen, Tuula Natunen ja Antero Penttinen**.

Hallitus käynnisti strategian laatimisen vuosille 2018–2020 ja hyväksyi strategian työ- ja aikataulusuunnitelman.

Hallitus perusti myös ansiomerkkityöryhmän, jonka puheenjohtajana toimii Antero Penttinen ja sihteerinä **Tarja Kaikkonen**. Tässä yhteydessä hallitus päätti ottaa käyttöön Kuuloliiton harrastemerkin.

Esteettömyysdirektiivistä poistetaan tv-ohjelmia ja digitaalisia kirjoja koskeva osuus

Heinäkuun puolivälissä Euroopan parlamentin kulttuurivaliokunta äänesti audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva kohdan poistamisen puolesta esteettömyysdirektiivistä. Euroopan vammaisfoorumin (EDF) mukaan 80 miljoonaa vammaista Euroopassa on nyt vaarassa syrjäytyä, kun heiltä evätään mahdollisuus seurata tv-ohjelmia ja hyödyntää e-kirjoja, jotka molemmat ovat ratkaisevan tärkeitä portteja kulttuuriin ja tietoon yhteiskunnassa. Päätös on EDF:n mielestä vastoin YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevaa yleissopimusta (CRPD), jonka EU on ratifioinut.

– Euroopan parlamentti on aina taistellut puolustaakseen vammaisten asemaa. Me toivomme, että Euroopan parlamentti ja sisämarkkinakomitea eivät heikennä eurooppalaisten vammaisten mahdollisuutta käyttää audiovisuaalisia mediapalveluja, EDF:n puheenjohtaja **Yannis Vardakastanis** totesi äänestyksen yhteydessä.

Kulttuurivaliokunta perusteli päätöstään sillä, että audiovisuaalisia mediapalveluja ei tulisi säännellä lainkaan esteettömyysdirektiivissä, vaan audiovisuaalisia mediapalveluja erikseen koskevassa direktiivissä. EDF huomauttaa, että Euroopan komissio on kuitenkin jo suositellut saavutettavuutta koskevan osion poistamista kokonaan jälkimmäisestä direktiivistä. EDF onkin nyt huolissaan siitä, että jatkossa audiovisuaaliset mediapalvelut eivät kuulu minkään direktiivin sääntelyn piiriin.

Viime joulukuussa Euroopan komissio julkaisi ehdotuksen esteettömyysdirektiiviksi, joka on nyt käsiteltävänä parlamentissa. Parlamentin sisämarkkina-komitea on päävastuullinen direktiivistä, mutta muut valiokunnat voivat lausua mielipiteensä tai saada toimivallan joihinkin sen osiin.

Lähde: EDF, www.edf-feph.org/

LÄHEMMÄKSI IHMISTÄ

Tämän lehden teemana on parisuhde, mutta mietin läheisyyttä yleisemmällä tasolla. Muistelen kuulemaani suomalaista nykyiskelmää: "...Sillä aina kun ihmisen lähelle päästin, löysin lähelle itsekin. Mutta jos itseäni varjelin ja säästelin, heti eksyin ja palelin." (Marja Mattlar: Lintu). Kaikissa ihmissuhteissa on kysymys juuri lähelle päästämisestä. Sain tuta asian erittäin käytännönläheisesti, kun osallistuin Lounais-Suomen Kuulopiirin kesäpäiville Yyterissä 11.6.2016. Tapahtuma oli valtaisa menestys, peräti 16 piirin 18 yhdistyksestä oli edustettuna noin 150 hengen voimin. Itsekin otin autoni täyteen turkulaisia ja suuntasin sen nokan kohti Yyteriä.

Eräs kyytiläisistäni oli jo 80 vuotta täyttänyt, mutta lähti todella suurella innolla mukaan. Päivän mittaan huomasin, miten hän löysi vanhoja tuttuja kesäpäivästä ja jutut jatkuivat lähtökahveihin asti. Autossa hän virkkoi liikuttuneena: "Näin sellaisia tuttavuuksia, joita en enää elinaikani olisi uskonut tapaavani. Kiitos kun lähdit kyytimään meitä". Hetki jäi mieleeni ikuisiksi ajoiksi. Ymmärsin, miten tärkeää on päästää ihmiset lähelle toisiaan. Vaikkei aina saisi bussia täyteen, on lähdettävä, vaikka olisi vain yksi lähtijä oman itsen lisäksi.

Haastoin edellisessä numerossa yhdistyksiä ottamaan Kuuloauton omakseen. Sen te todellakin olette tehneet, hyvät vapaaehtoiset ja toimihenkilöt. Kun kaksi kolmasosaa kierroksesta on takanapäin, kuuloauto on käynyt kaikissa kahdeksassa kuulopiirissä, 54 paikkakunnalla ja 29 yhdistyksen alueella. Auto on siirtynyt syksyn tullen etelään, se kiertää vielä Kaakkois-Suomen ja Uudenmaan piirien alueella päättäen kierroksensa Turkuun loka-kuussa. Seuloja on tehty noin 1 400 kappaletta 16.4.2016 jälkeen, ja kuulosta on kyselty moninkertaisesti enemmän.

Vapaaehtoisia kuuloauton kuljettajia koulutettiin keväällä yhteensä 16, mutta kuulotiedon tarve on ollut niin suuri, että kaikki yhdistysten vapaaehtoiset ovat olleet autolla työn touhussa taukoamatta. Järjestösihteeri

Paula Hesson sanoin: "Sitä voi vain ihailla vapaaehtoisten omistautumista kuuloautolle ja seuloille. Halutaan tehdä hyvää työtä, palvella mahdollisimman monia. Kuuloautosta on huolehdittu kuin omasta". Kiitos Paula, en olisi osannut sanoa näitä kiitoksen sanoja yhtään hienommin. Me teemme tärkeää työtä lähimmäistemme hyväksi Kuuloliitossa.

Suuri ja sydämellinen KIITOS siitä teille kaikille! Voimia syksyyn!

EIJA ISAKSSON

Vammaisten ihmisoikeussopimus voimaan Suomessa

YK:n vammaisten ihmisoikeussopimuksen ratifiointia Suomessa juhlistettiin Helsingissä 10.6. Pitkään odotettu sopimus toimii tärkeänä taustatukena vammaisliikkeen toiminnalle.

Kynnys ry:n toiminnanjohtaja **Kalle Könkö** korosti avauspuheenvuorossaan, että ihmisoikeussopimus on tärkeä työkalu vammaisjärjestöille ja yhdessä toimien voidaan taata kaikille täysimääräiset oikeudet osallistua yhteiskuntaan.

– Kaikki asiat eivät ole sopimuksen voimaantulosta huolimatta vielä kunnossa, hän korosti.

Valtakunnallisen vammaisneuvoston (VANE) pääsihteeri **Merja Heikkonen** kertoi, että neuvosto muuttuu sopimuksen voimaantulon myötä koordinaatioelimeksi, jonka tehtävänä on yleissopimuksen toimeenpanon koordinointi eri hallinnonaloilla ja -tasoilla.

– Sopimuksen olennainen anti on vammaisten henkilöiden osallisuus: enää heitä ei voida sivuuttaa asioiden käsittelyssä.

Heikkonen totesi, että sopimus tulee vaikuttamaan laajasti kaikilla tasoilla aina kuntia ja niiden vammaisneuvostoja myöten.

Kuurojen Liiton toiminnanjohtaja **Markku Jokisen** mukaan viittomakielen asema on varmistettu sopimuksessa: se kuuluu nyt yhtenä kielenä muiden joukkoon. Jokinen huomautti, että YK:n sopimusneuvotteluissa oli aikanaan

erittäin hyvä ilmapiiri, mutta Suomessa hän ei ole havainnut vielä aivan samanlaista henkeä.

Tilaisuudessa pitivät puheenvuoron myös mm. eduskunnan puhemies **Maria Lohela** sekä yhdenvertaisuusvaltuutettu **Kirsi Pimiä**.

Juhlaväki siirtyi pikkuparlamentin puistossa järjestetyn tilaisuuden jälkeen kulkueena musiikkitaloon, jossa kansanedustaja **Erkki Tuomioja** kertoi sopimusprosessista. Tuomiojan mukaan Suomessa sopimuksen voimaan saaminen kesti pitkään, sillä haluttiin ensin saattaa lainsäädäntö ajan tasalle. Vaikka sopimus parantaa lähtökohtaisesti vammaisten asemaa, Tuomioja kertoi kuitenkin olevansa huolissaan erilaisten säästötoimien vaikutuksesta ja eriarvoisuuden lisääntymisestä yhteiskunnassa.

YK hyväksyi vuonna 2006 yleiskokouksessaan vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen (Convention on the Rights of Persons with Disabilities). Suomi allekirjoitti sopimuksen jo vuonna 2007, mutta talletti ratifioimiskirjansa YK:hon vasta yhdeksän vuotta myöhemmin 11.5.2016.

Kuurojen Liiton toiminnanjohtaja Markku Jokinen kertoi sopimuksen merkityksestä viittomakielisille.

Pertti Kurikan Nimipäivien rumpali Toni Välitähti johti rumpuorkesteria.

Kuulolaiteparistokauppa.fi

– asiantuntijasi kuulolaiteparistoissa!

✓ **Nopea toimitus!**
3-4 päivää.

✓ **30 päivän avokauppa/
vaihto-oikeus!**

✓ **Ei laskutusmaksua!**

✓ **Toimituskulut 1,95 €**

Sähköposti:

info@kuulolaiteparistokauppa.fi

www.kuulolaiteparistokauppa.fi

TILAA NÄIN: Täytä tämän sivun lomake. Leikkaa se irti ja postita. Et tarvitse kirjekuorta.
Voi tehdä tilauksen myös sivulla www.kuulolaiteparistokauppa.fi

1 Ilmoita montako pakkausta kutakin mallia haluat tilata. Hinnat sisältävät alv:n.
(1 pakkaus = 6 paristoa)

Malli: A10
Värikoodi: keltainen

2,95 €

Lkm: ____ pakk

Malli: A312
Värikoodi: ruskea

2,95 €

Lkm: ____ pakk

Malli: A13
Värikoodi: oranssi

2,95 €

Lkm: ____ pakk

Malli: A675
Värikoodi: sininen

2,95 €

Lkm: ____ pakk

Malli: A675P
(implantti)

3,95 €

Lkm: ____ pakk

2 Täytä nimi, osoite ja henkilötunnus.

Henkilötunnus vaaditaan laskulla ostamiseen.

Jos tilaat sivustoltamme, valittavanasi on eri maksuvaihtoehtoja.

Henkilötunnus:

						-					
--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--

Nimi: _____ Puh. _____

Osoite: _____

Postinumero ja -toimipaikka: _____

A PRIORITERT
PRIORITAIRE
IBRS/CCRI NO: 20444882

NE PAS AFFRANCHIR
NO STAMP REQUIRED

**REPLY PAID/RÉSPONSE PAYÉE
SWEDEN/SUÈDE**

Accessory Line International Sweden AB
SE-802 08 Gävle
Sweden

**Eivät
sisällä
elohopeaa**

Täydellinen perhe

Myllysen perheellä oli aina mennyt lujaa. Isä Kallen ja äiti Lisa-Maijan suurta taloa olivat naapurit ja sukulaiset kadehtineet. Pihassa oli talli kahdelle autolle ja lisäksi moottorikelkalle ja mönkijälle. Perheen pojan Janne Petterin rollboard yllällisen ulkoportaikon vieressä kiinnitti sopivasti ohikulkijoiden huomiota, mitä keräsi myös Kallen päältä ajettava kirkuvankeltainen ruohonleikkuri.

Kaikki oli siis hyvin Myllysellä?

Paitsi. että perheestä oli vuosien myötä, pikkuhiljaa tullut perin hiljainen, lopulta miltei puhumaton. Kalle ei ollut huomannut mitään muutosta, ei myöskään Janne Petteri. Ainoa, joka oli huomannut hiljaisuuden, oli Lisa-Maija. Hänellä oli ikävä aikaa, jolloin perhe tuli joutakuinkin yhtä aikaa kotiin, tehtiin yhdessä ruokaa. Jos ei muuta niin Kalle pesi perunat ja hän itse kokkasi. Juteltiin päivän asioista ja purettiin työssä kohdanneet onnistumiset ja pahat jutut. Monesti yhdessä iloittiin ja näytettiin tunteita.

Nyt Lisa-Maija jynssäsi yksin perunoita ja sekoitti kermaviilikastiketta uunilohen päälle. Kalle oli kerrankin ihmisten aikaan kotona, mutta oli sulkeutunut työhuoneeseen jatkamaan työpäivää. Janne Petteri oli jo kasannut koriskassin ja heittänyt sen valmiiksi eteiseen.

Lisa-Maijan musta hetki osui juuri tuohon suhteellisen yksinäisyyden hetkeen. Musta pilvi oli pudottamaisillaan kerralla rajun ukkoskuuron keskelle keittiön marmoripöytää.

PERKELE ! keräsi kaikua alakerran portaista, jatkoi etenemistään yläkertaan pujahtaen rytisten Kallen ja Janne Petterin korviin. Keittiön ikkunasta se kiiri naapurin nurmikolle, jossa rouvan pensassakset jähmettyivät siihen paikkaan.

10 sekunnissa koko perhe oli koossa keittiön pöydän ääressä. Se oli hetki, jonka merkityksen ja taustan kaikki tiesivät, mutta odottivat Lisa-Maijan avaavan keskustelun.

– Kalle ja Janne, me oltiin ennen perhe, muistatteko? Perhe on sellainen, että sen jäsenet kuuntelevat toisiaan, auttavat ja tukevat pienen pulman hetkellä ja mikä tärkeintä, iloitsevat yhdessä. Nytkin, kun te kiroilun jälkeen tulitte kiitettävän nopeasti paikalle, eikö vain molemmilla ole kädessään Samsungit ja iPadit. Miksi? siksi, ettei edes ruokapöydässä tarvitsisi puhua kenellekään mitään.

– Ja Kalle, olen huomannut, että sinä otat kuulokojeen korvastasi, kun tulet kotiin. Siis se, mitä sinulle puhutaan työpaikalla on huippu-tärkeää, mutta se, mitä puhutaan kotona ei ole tärkeää. Sillä ei ole merkitystä niinkö?

– Eilen oli torstai Kalleseni. Kysyin sinulta, ajammeko tänään mökille, kun on vielä syksyinen kaunis ilma. Sinä et vastannut mitään, koska joko näpräsit olympiauutisia iPadilta tai et vain kuullut, koska kuulokoje oli tuossa pöydällä.

– Älkää vastatko mitään, miettikää huomiseen vain yhtä kliseistä kysymystä. Mikä on elämän tarkoitus?

– Hyvää ruokahalua!

DOLCE VITA

P.S. Tämä tarina on totta

Moniaistinen ympäristö tukee kaikkia

Suomessa on arvion mukaan 193 000 muistisairasta henkilöä. Väestö vanhenee, joten muistisairaiden määrä kasvaa. Meidän kaikkien kannattaa pitää huolta muististamme ja toisaalta varautua muistiongelmien omaan ja läheistemme elämässä.

Ympäristö vaikuttaa meihin äänen, valon, värin ja kosketuksen avulla. Kun muistisairaahan henkilön henkinen kapasiteetti heikkenee, ympäristön merkitys hänelle kasvaa. Lähimuistin kadotessa henkilö tukeutuu liikkuessaan ja toimiessaan aisteihinsa.

Taina Semin ja Tuija Salmen muistityön käsikirja *Yötaivaan toivo* opastaa ympäristön suunnitteluun. Olemme jo tottuneet vaatimaan esteetöntä ympäristöä. Tässä kirjassa tuodaan esille universaali muotoilu -termi. Sen mukaan tilat ja ympäristö suunnitellaan esteettisiksi ja käytettäviksi kaikille riippumatta iästä, kyvyistä, asemasta ja vammasta. Universaalista muotoilusta käytetään myös termiä design for all. Saavutettava ympäristö luodaan kaikille sopivaksi jo alunperin; esteiden poistaminen on työlästä.

Käsikirja on havainnollinen ja runsaasti kuvitettu. Tekstit otsikoiden alla ovat lyhyitä, joten kirja toimii hakuteoksena. Opas on suunnattu varsinkin muistityön ammattilaisille ja opiskelijoille, avuksi hoivakotien suunnitteluun. Yksityiskohtaisia ohjeita tilojen sisäväreiden, työvaatteiden ja kalusteiden valinnasta on vaativaa soveltaa kotioloissa. Teoksessa tähdätäänkin elämänmuutoksen helpottamiseen siinä vaiheessa, kun muistisairas henkilö siirtyy tutusta ympäristöstään hoivakotiin. Omaiset voivat soveltaa kirjan ideoita esimerkiksi moniaistisuudesta, luontokokemusten lisäämisestä ja valon käytöstä.

Ihmisen ikääntyessä silmien erottelukyky heikkenee, hämäränäkö huononee ja häikäistymisalttius lisääntyy. Muistisairaus voi haitata hahmotuskykyä; voimakkaat kuviot esimerkiksi tapetissa tai lattialla saattavat vaikeuttaa esineiden ja huonekalujen erottumista taustasta. Niitä voi korostaa sävykontrastien ja valaistuksen avulla. Yöllä tilan tulee luoda turvallisuudentunnetta sekä ohjata asukasta liikkumaan reittejä pitkin.

Kaikki stressaantuvat meluisassa ympäristössä. Tekstiilit, kasvit ja hyvin valitut pintamateriaalit vähentävät hälyääniä. On tärkeää luoda hyvä akustiikka ja vähentää kaikuisuutta.

Taina Semi ja Tuija Salmi: Yötaivaan toivo. Valokuvat: Jukka Mykkänen. Kustantaja T & J Semi Oy, GeroArtist 2016. 204 s. Kirjaa voi tilata sähköpostitse osoitteella taina.semi@geroartist.fi. Ohjehinta 39.50 euroa.

Näköaistin avulla saamme yleensä noin 70 - 80 prosenttia aistien välittämästä tiedosta, kuuloaistin kautta noin 25 prosenttia informaatiosta. Aivokapasiteetista noin 30 prosenttia tarvitaan tietojen yhdistelyyn, moniaistisuuteen. Koska muistisairaahan henkilön näöntarkkuus on heikentynyt ja näkökenttä kaventunut, hän kompensoi näitä puutteita kuulo- ja tuntoaistin avulla. Monenlaisen informaation käyttäminen helpottaa itsenäistä selviytymistä.

Tilassa orientoitumista voidaan tukea viihteellään kuten kuvasarjojen, valokuvien ja viite-esineiden avulla. Valokuvat, huonekalut ja esineet kantavat muistoja koetusta elämästä.

Kansainvälinen kuulovammaisalan kongressi Washingtonissa 23.–26.6.

Kuulovammaisalan kansainvälinen kattojärjestö IFHOH ja yhdysvaltalainen kuulovammaisjärjestö Hearing Loss America järjestivät yhteistyössä kongressin, joka kokosi Washingtoniin yli 1000 osanottajaa 21 eri maasta.

Kongressi alkoi torstaina katsauksella Yhdysvaltojen tilanteeseen. Ikähuonokuuloisuus on suuri haaste, sillä Yhdysvalloissa on jopa 30 miljoonaa huonokuuloista. Vakuutukset eivät juurikaan korvaa kuulokojeita ja siksi monilla huonokuuloisilla ei ole varaa hankkia niitä. Presidentin kanslian asiantuntijaryhmä suosittaa, että kuulokojeista aiheutuvia kustannuksia pitäisi selvästi pienentää ja sitä kautta lisätä kuulokojeiden käyttäjien määrää. Peruskuulokojeet pitäisi voida ostaa jatkossa suoraan kauppoista ja kojeiden sovituksen pitäisi olla mahdollista ilman kuulontutkijan palveluja ja myös internetin kautta.

Yhdysvalloissa tv-tekstityksen tilanne on erittäin hyvä. Liittovaltion komission asettama vaatimus on, että 100 prosenttia tv-ohjelmista on tekstitettävä. Tekstitysvelvoite koskee myös vanhoja ohjelmia, joille vaatimusprosentti on hiukan alhaisempi, 75. Internetissä on pää-

sääntöisesti tekstitettävä kaikki ne ohjelmat, jotka on jo esitetty televisiossa.

Torstai-iltana avajaistilaisuudessa sotaveteraanien koulutusasiantuntija **Don Doherty** kertoi, että USA:ssa on jopa 2 miljoonaa kuulovammaista veteraania, joita on vaikea saada mukaan toimintaan. IFHOH:n presidentti **Ruth Warick** korosti kongressin kaltaisten tapahtumien merkitystä huonokuuloisten yhteenkuuluvuuden tunteelle. Microsoftin esteettömyysjohtaja **Jennie Lay-Flurrie** kertoi yrittäneensä aikanaan irtisanoutua työstään kuulon takia, mutta esimiehen kieltäytyttyä tästä onnistui jatkamaan uraansa varsin menestyksekkäästi.

Perjantai-aamuna järjestettiin tutkimus-symposium, jonka vetäjä professori **Frank Lin** korosti, että ikäkuuloisuus yleistyy, mutta sen vaikutuksia voidaan pienentää. Professori

IFHOH kongressi 2016.

Hinrich Staecker paljasti, että ensimmäiset lääkehoitokokeilut ihmisillä kuulovamman parantamiseksi voidaan aloittaa pian. Tohtori **Wade W. Chien** kertoi kantasoluhoidosta, jonka haasteena on vielä kuitenkin mm. löytää oikeanlainen siirtotapa ja saada solut vietyä oikeaan paikkaan sisäkorvassa.

Yhdysvaltojen CI-käyttäjien järjestön johtaja **Donna Sorkin** totesi, että CI-käyttäjiä on Yhdysvalloissa vielä varsin vähän suhteessa vaikeasti kuulovammaisten määrään. Sisäkorvaistutteen etu suhteessa kuulokojeeseen on se, että vakuutukset korvaavat implantista aiheutuvia kuluja.

Ruth Warick esitteli IFHOH:n ja Kuurojen Maailmanliiton yhdessä tekemän kyselytutkimuksen tulkauspäalvelujen käytöstä. Noin kaksi kolmannesta kyselyyn vastanneista on käyttänyt tulkkipalveluja erilaisissa tilaisuuksissa ja etätulkausta on hyödyntänyt yli kymmenen kertaa noin kolmannes.

Kongressissa nousi useita kertoja esiin induktiosilmukoiden merkitys huonokuuloisille. Lauantai-aamuna järjestetyssä työpajassa kuulokonsultti **Aida Regel-Poulsen** kertoi vapaaehtoisten tekemästä työstä Tanskassa ja Euroopassa, HLAA:n **Juliette Sterkens** vapaaehtoistyöstä Yhdysvalloissa ja Contactan kehittämispäällikkö **Andrew Thomas** Britanniassa toteutetusta kampanjasta.

Yhdysvalloissa huonokuuloiset hyödyntävät laajasti älypuhelinsovelluksia erilaisissa arjen tilanteissa. Saatavilla on esimerkiksi median toisto-ohjelmia, jotka tekstittävät automaattisesti.

Lauantai-illan päättäjäistilaisuudessa rikottiin ennätys induktiosilmukan käyttäjien määrässä: silmukan kautta tapahtumia seurasi noin 7 00 henkilöä. IFHOH järjestää kongressin joka neljäs vuosi ja edellinen kongressi pidettiin Bergenissä Norjassa vuonna 2012. Seuraavan kongressin paikkaa ei ole vielä päätetty.

TEKSTI: EIJA ISAKSSON

IFHOH:IN KOKOUS

BGM eli bi-annual general meeting pidettiin 22.6. ja siellä oli edustus 17/40 jäsenjärjestöstä sekä 12 eri maasta. Pohjoismaat ja Suomi olivat kokouksessa erittäin hyvin edustettuina. Kokouksessa valittiin uusia jäseniä hallitukseen: **Ruth Warick** Kanadasta jatkaa puheenjohtajana, **Avi Blau** Israelista varapuheenjohtajana sekä **Heikki Niemi** Suomesta rahastonhoitajana.

Uutena sihteerinä aloittaa uusseelantilainen **Louise Carroll** ja uutena hallituksen jäsenenä **Patrick Gift Egessa** Ugandasta. Kokous hyväksyi Washingtonin julistuksen (Washington Declaration), jonka mukaan induktiokela on tärkeä ominaisuus kuulokojeissa, eikä sitä saa matkapuhelinvalmistajien lyhytnäköisyyden vuoksi poistaa.

Vastustuskyky

Oireet ovat useimmille tuttuja: kolottaa, kurkku on karhea, nenä vuotaa. Perusterve aikuinen sairastaa flunssaa keskimäärin 2–4 kertaa vuodessa.

Tiettyyn pisteeseen saakka flunssalta on mahdollista suojautua omatoimisesti. Käsien pesu on tehokkain tapa pysäyttää taudinaiheuttajien eteneminen. Myös tupakoimattomuus auttaa: tupakka lamauttaa nenän värekarvoja, jotka toimintakykyisinä estäisivät mikrobien pääsyä elimistöön. Terveellisimmät elintavat eivät kuitenkaan yleensä säästä flunssatartunnalta. Elinvoimainen flunssavirus saa perusterveen aikuisen sairastumaan keskimäärin muutaman kerran vuodessa.

Meillä on taudinaiheuttajia vastaan kahdenlaista vastustuskykyä. Synnynnäinen immuuteetti on niistä tehottomampi: se reagoi kaik-

kien taudinaiheuttajien hyökkäyksiin samalla tavalla sen sijaan, että reaktio olisi kunkin taudinaiheuttajien erityispiirteiden mukainen. Esimerkiksi tulehdusreaktio on synnynnäisen immuuteetin reaktio.

Hankittu vastustuskyky on sen sijaan luonnollista eli synnynnäistä vastustuskykyä tehokkaampi osa immuunijärjestelmää. Sen tehokkuus perustuu muistijälkiin: uuden taudinaiheuttajan kohdatessaan hankittu puolustusjärjestelmä muodostaa muistisoluja. Ne aktivoituvat, kun sama taudinaiheuttaja hyökkää elimistön kimppuun uudestaan, ja sen tuhoaminen on tunnistamisen jälkeen tehokasta.

Ohjeita tehokkaasti immuunijärjestelmää tukevaan käsienpesuun:

- poista sormukset, korut ja kellot
- kostuta kädet lämpimällä vedellä
- ota saippuaa ja hiero saippuaisia käsiä yhteen noin 20 sekuntia
- muista pestä myös kämmenten selkäpuolet ja sivustat, ranteet, sormien välit sekä kynsien alukset
- huuhtelee kädet puhtaiksi
- kuivaa kädet huolellisesti
- pyri sulkemaan hana koskematta siihen puhtailla käsilläsi
- tarvittaessa voit käyttää myös käsidesiä (Ohjeiden lähde: Evira)

**KÄSIEN PESU
ON TEHOKKAIN
TAPA PYSÄYTTÄÄ
TAUDIN-
AIHEUTTAJIA
ETENEMINEN.**

Sopeutumisvalmennuksen työnjako vielä epäselvä

Sopeutumisvalmennuksen tavoitteena on tukea ihmisten valmiuksia mahdollisimman täysipainoiseen elämään sairaudesta tai vammasta huolimatta.

Sopeutumisvalmennuskurssien keskeisin toteuttaja ovat järjestöt, ja niitä järjestävät erityisesti Kela, RAY sekä erikoissairaanhoidot. Kokonaisuudessaan sopeutumisvalmennus perustuu perusterveydenhuollon, sosiaalihuollon, erikoissairaanhoidon ja järjestöjen väliseen yhteistyöhön.

Hämeen ammattikorkeakoulun tutkijaryhmä on tehnyt sopeutumisvalmennuksesta selvityksen, jonka tulosten perusteella eri toimijoiden vastuusta ja osuudesta on tietoa liian hajanaisesti. Lisäksi asiakkaan ohjaamisessa sopeutumisvalmennuksen piiriin on paljon vaihtelua.

Joskus palvelun saaminen voi edellyttää asiakkaalta sellaista omaa aktiivisuutta, johon tämä ei syystä tai toisesta pysty.

Selvityksessä suositellaan, että sopeutumisvalmennuksen vastuuta ja työnjakoa selkeytetään. Kokonaisuutta tulee tarkastella asiakkaan näkökulmasta, ja järjestysvastuussa olevien pitäisi tehdä tiivistä yhteistyötä.

Lähde: S. Miettinen, M. Sirkkola ja S. Rämö: Sopeutumisvalmennuksen työnjako, Kela, Työpapereita 100, 2016. Kuuloliiton toteuttama sopeutumisvalmennus: www.kuuloliitto.fi > Kuuloliitto > Tapahtumat > Kurssit

Seksuaalisuus ja ikääntyminen

LÄMPIMÄT
SUHTEET VOIVAT
OLLA TÄRKEÄSSÄ
OSASSA ELÄMÄÄ
MISSÄ TAHANSA
ELÄMÄN-
VAIHEESSA

Ikääntymiseen liittyy usein toiminnallisuuden muutoksia, kuten sairastavuutta, kipuja tai lääkityksen sivuvaikutuksia. Ne saattavat vaikuttaa seksuaalisuuteen. Lisäksi kumppanin seksuaalisuuden muutokset tai esimerkiksi kumppanin kuolema vaikuttavat nekin itsessään selvästi ikääntyvän seksuaalisuuteen sekä siihen, millaisia merkityksiä seksille annetaan. Myös psyyken muovautumisella on suuri vaikutus seksuaalisuuteen, eikä ikääntyvän seksuaalisuutta – tai seksuaalisuutta ylipäänsä – pitäisikään tarkastella pelkästään fyysisestä toimintakyvystä käsin. Seksuaalisuus saattaa saada esimerkiksi erilaisia hellydenosoitusten ja läheisyyden muotoja iän karttuessa.

Suurella osalla iäkkäistä on nuorempia sukupolvia vähemmän kokemuksia vapautuneesta ja luontevasta seksuaalisuudesta koskevasta keskustelusta. Intiimeistä asioista voi olla vaikeaa puhua paitsi ulkopuolisten kanssa, kuten lääkärin vastaanotolla, niin myös kumppanin kanssa. Vaikenemisen kulttuuri koskettaa kaikista laajimmin ja rajoittavimmin niitä iäkkäitä, jotka kuuluvat sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin.

Seksuaaliterveyteen vaikuttavia, ikääntymiseen liittyviä fyysisiä muutoksia ovat esimerkiksi kudosten verenkierron väheneminen ja tuntoaistimusten vaimentuminen. Lääkärin

vastaanotto voisikin moninaisesti seksuaalisuuteen liittyvien aiheiden takia olla tärkeä tilaisuus keskustella myös seksuaalisuudesta. Myös kehonkuvan muutokset tai vaikkapa muistisairaudet voivat vähentää seksuaalista aktiivisuutta. Toisaalta dementoitumiseen voi liittyä myös estottomuutta. Noin 30 prosentilla yli 70-vuotiaista on jokin seksuaalielämää haittaava sairaus. Ajan myötä seksuaalisuudelle voi kuitenkin löytyä uudenlainen sija elämässä ja uusia ilmenemismuotoja.

Parisuhteessa olevien osuus laskee iän karttuessa. Yli 75-vuotiaista naisista elää yksin kolme neljäsosaa. Toisaalta yksin eläviä miehiä on samassa ikäluokassa vain kolmannes. Yksin eläminen ei kuitenkaan tarkoita yksinäisyyttä. Toisaalta parisuhteessa elävät voivat kokea olonsa hyvinkin yksinäiseksi. Näin voi käydä esimerkiksi hoivasuhteessa.

Kahdenkeskisille hetkille tulisi luoda mahdollisuus entistä paremmin myös erilaisissa hoivalaitoksissa. Lämpimät suhteet voivat olla tärkeässä osassa elämää missä tahansa elämänvaiheessa, myös silloin, kun toiminnallisuuden ja psyyken muutokset tuntuvat vaikeuttavan niissä olemista.

LÄHDE: Pirkko Brusila: ”Seksuaalisuus ikääntymisen ja sairauksien näkökulmasta”, Seksuaalineuvonnan tueksi, THL:n raportti vuodelta 2011

Kopolan vanhanajan joulukuulu 23.–27.12.2016

Kopolan Kannatusyhdistys järjestää vanhan ajan joulun Kopolaan. Joulua vietetään yhteisölon merkeissä vanhoja perinteitä kunnioittaen, mukana paljon yhdessä oloa ja yhdessä puuhaamista, mutta voi myös oleilla rauhassa omassa huoneessaan joulun henkeen syventyen. Perinteiset jouluruoat, joulusauna, jouluaamun kirkko. Rekiajelu järjestetään lisähintaan. Tulo aatonaattona perjantaina, lähtö tapaninpäivää seuraavana tiistaina aamiaisen jälkeen. Joulun emäntänä on Tiina Uotila.

Neljän vuorokauden täysihoito kahden hengen huoneessa 200 euroa. Yhden hengen huoneesta peritään lisähinta 30 e/vrk. Tarkempi ohjelma lähetetään ilmoittautuneille.

Joulu toteutetaan, jos vähintään kymmenen osallistujaa on mukana. Varaus on sitova maksamalla osallistumismaksu 8.12. mennessä KKY:n tilille FI70 5176 0440 0107 64, viite 1083.

TIEDUSTELUT JA VARAUKSET:

Pekka Schering,

puh. 044 253729, sp: pekka.schering@yahoo.com) tai

Maire Paltare,

puh. 0440 500974, vain tekstiviestit, osoite: Torisevantie 2 A 1, 34800 Virrat, sp: maire.paltare@gmail.com

Team Myllymäellä on yhteiset sävelet

Mari ja Ville Myllymäki tekivät kesällä automatkan Keski-Euroopassa. Kilometrejä kertyi 17 päivän aikana hurjat 5700. Matkailun aviopari kertoo olevan yksi heitä yhdistävistä tekijöistä.

Ville ja Mari

Myllymäet ovat ehtineet tehdä niin kaupunkilomia kuin automatkoja Pohjoismaissa ja Baltiassa. Yhteisistä matkoista on kertynyt paljon upeita muistoja. Reissun päällä kumppanista on löytynyt myös uusia ulottuvuuksia.

– Olen oppinut sen, että tiukoissa paikoissa uskallan luottaa Villeen täysin. Hän keksii hyviä ratkaisuja ongelmatilanteissa. Täydenämme mukavasti toisiamme.

Ville puolestaan ihailee Marin kykyä joustaa erilaisissa tilanteissa, joita reissussa voi tulla eteen.

Pääsääntöisesti matkat ovat sujuneet ongelmitta – jos ei lasketa Marilta varastettua lomopakkoa Rooman metrossa. Keskinäisten riitojen välttämiseen on myös yksi toimiva niksi:

– Nälkä ei saa tulla, koska sitten tulee kiuku, Mari toteaa.

Tänä kesänä Myllymäet päättivät uskaltautua Keski-Eurooppaan asti.

– Lähdimme aamulautalla Tallinnaan.

Puolan eteläosassa on hienoja maanteitä.

Kolmannen päivän iltana olimme päässeet Unkariin, jossa suuntasimme idästä länteen. Hevitzin kuumassa lähteessä uituamme tuumimme impulsiivisesti, että Itävallassa olisi Alpit ja vielä hienommat maisemat.

Niinpä auton nokka suuntasi seuraavaksi kohti Itävaltaa.

– Siellä ajelimme vuoria ylös ja alas. Alppi-reitti, Itävallan korkein vuorenhuippu ja isoin jäätikkö olivat upeita kokemuksia, Ville muistelee.

Tiukkoja reittisuunnitelmia ei lyöty ennalta lukkoon.

– Ainoa tavoite oli päästä Unkariin. Sen jälkeen katselimme kartasta seuraavaa kohdetta. Matkustaminen on nykyään helppoa, kun on navigaattori ja internet. Reissu oli välillä aika haipakkaa, mutta tuli nähtyä maisemia laajalla skaalalla, Ville jatkaa.

Kännykän avulla pystyi helposti selvittämään lähellä olevat leirintäalueet.

– Oman jännityksensä reissuun toi myös se, ettei etukäteen tiennyt missä seuraava yö vietetään. Se on parasta lomaa, kun ei tiedä minne tie vie. Matka ilman aikatauluttamisia on seikkailu, josta molemmat tykkäämme. Siinä unohtuu täysin työ- ja arkiasiat, Mari tuumii.

Ongelmilta vältyttiin tälläkin reissulla.

– Ville tosin sai elämänsä ensimmäiset ylinopeussakot. Hiukan jännittävää oli selvittää asioita latvialaisen poliisiauton takapenkillä. Siitä selvitettiin onneksi 20 eurolla.

Yhteen puhaltamisen lisäksi onnistuneeseen reissuun tarvitaan toimiva varustus.

– Meillä oli autossa kaikki omavaraiseen liikkumiseen: retkikeittimet, -tuolit, -pöydät, -teltat ja muuta retkillä tarvittavaa tavaraa. Olimme 13 yötä leirintäalueilla ja vain kolme hotelleissa.

VILLEN JA MARIN TARINA alkoi ystävyystenä vuonna 2002. He tutustuivat kuulovammaisten nuorten eli Moottorikorvien toiminnassa. Parisuhteeksi ystävyys muuttui 2009–2010 vaihteessa erinäisten vaiheiden saattelemana. Maria viehätti Villen veikeys, musikaalisuus ja hymykuopat, Villeä puolestaan Marin huumorintaju, toimeliaisuus ja hymy.

Avioliiton satamaan pari purjehti 1.3.2013.

– Vihkiminen oli Puotilan kappelissa, jonne kutsuttiin kourallinen yhteisiä kavereita, Mari ja Ville kertovat.

MYÖS KUULOVAMMAISUUS YHDISTÄÄ.

Mari oli Villen tavatessaan vaikeasti kuulovammainen. Sisäkorvaistutteen hän sai vuosina 2013 ja 2014. Villellä puolestaan on keski-aikea synnynnäinen kuulovamma, sekä kojeet molemmissa korvissa.

Parisuhteen vuorovaikutukseen kuulovamaisuus ei juurikaan vaikuta.

– Suurin syy tähän on Marin saamat sisäkorvaistutteen. Tosin hän on alkanut puhua hiljempaa. Minä taas tykkään välillä tuulettaa korviani. Ilman kojeita en saa aina puheesta selvää, Ville kertoo.

Myllymäet asuvat Vantaalla kahden laborantinoutajan kanssa. Matkustelun, koirien ja hyvän ruuan lisäksi paria yhdistää musiikki ja yhdistystoiminta.

– Esiinnyimme jonkin verran yhdessä Team Myllymäkenä. Ville soittaa kitaraa ja laulaa, Mari tulkitsee lauluja viittojen. Olemme esiintyneet muun muassa Kopolan kurssikeskuksen 40-vuotisjuhliissa, CI-viikonlopussa ja Helsingin Kuuloyhdistyksen joulujuhlissa.

Molempien veri vetää lavoille, vaikka Ville kertookin olevansa aavistuksen sisäänpäin kääntyneempi. Esityksissä on kuultu muutamia uudelleensanoituksia, joissa aiheina on ollut esimerkiksi kuulo, sisäkorvaistutteen tai Kopola. Ville tekee myös itse musiikkia. Parin häissä hän pääsi iloisesti yllättämään morsiamen omalla kappaleellaan.

– Esitämme myös melko tuttuja kotimaisia, kuten Juice Leskistä. Yhdessä esiintyminen on kivaa, ja olemme saaneet kehuja. Ihmiset seuraavat luonnollisesti enemmän Maria, eikä minun musisointiin kiinnitetä samassa määrin huomiota, Ville tietää kertoa.

HELSINGIN KUULOYHDISTYKSELLÄ on tärkeä rooli parin elämässä. Molemmat toimivat sen hallituksessa: Mari puheenjohtajana ja Ville sihteerinä. Yhteistyö on ollut välillä haastavaa.

– Pitää osata olla täysin eri rooleissa eri tilanteissa, koska ei voi olla samalla sihteerillä ja puheenjohtajana tai mies ja vaimo. Toisaalta on helppoa, että asioita saa puhuttua kotisohvalta käsin, Mari toteaa.

Ville on samoilla linjoilla.

– Joskus homma aiheuttaa epätasapainoa esimerkiksi kotitöiden osalta, koska sihteerinä minulla on enemmän kirjallista puurtamista. Koneella istuessa saattaa lipsahtaa aikaa vähemmän tärkeään kuin itse yhdistystyöhön.

Yhdistystoiminnan ja arjen vastapainoksi pari muistaa myös hoitaa suhdettaan.

– Kaikenlaiset pienet poikkeamat arjessa ovat hyvä asia. Joskus järjestän Villelle yllätyksen; menemme katsomaan keikkaa tai syömään hyvin.

Viimeisin Villen järjestämä yllätys oli Anssi Kelan konsertti Salossa.

– Arki unohtuu, kun saame olla kahdestaan ja nauttia hetkestä.

Eläke-ikäisetkin innostuneet nettideittailusta

Netin seuranhakupalvelut ovat yhä useammin myös varttuneemman väen käytössä. Kaikki suomalaiset osaavat lukea ja kirjoittaa – sen sijaan puhe ei välttämättä suju luontevasti tuntemattomien kanssa. Vielä haasteellisempaa vieraan lähestyminen puhumalla on kuulovammaiselle, erityisesti hälyisessä ympäristössä.

Esimerkiksi ravintolaan ei välttämättä mennä hakemaan kumppania. Deittisivustolla pelin henki ovat selkeä: kaikki ovat lähtökohtaisesti etsimässä jonkinlaista suhdetta. Netissä näkee ”tarjontaa” myös oman lähipiirin ja asuinalueen ulkopuolelta. Toisaalta taas samallakin paikkakunnalla, saati isossa kaupungissa, ei välttämättä koskaan törmää niihin, joihin tutustuu netissä. Ja vaikka törmäisikin, on vaikea avata tuntemattoman kanssa keskustelua kaupan kassalla.

Suomalainen v. 2009 perustettu **E-kontakti** on osa Alma Media -konsernia. Palvelussa on aktiivisena kuukausittain kymmeniä tuhansia sinkkuja, kertoo liiketoimintapäällikkö **Jonna Wikström**. Tammikuu on deittipalstalla aktiivisinta aikaa: silloin aloitetaan uusi elämä; toiseksi suosituin ajankohta aloittaa nettideittailu on syksy. Samoin pitkät pyhät, kuten pääsiäinen ja joulun välipäivät ovat vilkkaita. Tällöin ihmisillä on enemmän aikaa ja toisaalta pyhinä yksinäisyys korostuu.

75 % löytää Wikströmin mukaan treffiseu-

raa eli tapaa jonkun sivustolta löytämänsä. Rakkaan löytää oman ilmoituksensa mukaan noin 500 käyttäjää kuukaudessa. E-kontaktissa näkyy läpileikkaus Suomen kansasta, on koulutettuja ja vähemmän koulutettuja, työssäkäyviä ja eläkeläisiä, helsinkiläisiä ja maalla asuvia.

Nettideittailu ei enää ole vain nuorten harrastus. E-kontaktin käyttäjät ovat muiden sivustojen jäseniä vanhempia; eniten on 45-55-vuotiaita, seuraavaksi suurin ryhmä 55-64 -vuotiaat. Useimmat ovat ”kakkoskierroksella” eli eronneita uuden kumppanin etsijöitä.

– Tämän ikäisillä on usein realistisempi kuva parisuhteesta ja itsestään ja he ovat oikeasti valmiita sitoutumaan, sanoo Wikström ja kertoo äskettäin saaneensa puhelun 8-kymppiseltä mieheltä, joka tarvitsi apua palvelun käytössä.

– Paljon vielä 6-kymppisetkin löytävät seuraan netistä. Kun pitää maalaisjärjen mukana, ei ole mitään hävittävää, hän rohkaisee kumppania kaipaavia.

TREFFISIVUSTOJA:

- **be2:** 20 miljoonalla jäsenellään yksi maailman suurimpia deittisivustoja.
- **Match.com** on osa maailmanlaajuisista deittisivustopalveluista, joka on yksi maailman suosituimmista seuranhakupalveluista.
- **Eliittikumppani.fi** profiloituu pitkäaikaisten parisuhteiden luomiseen. Laaja persoonallisuustesti.
- **Suomi24 Treffit.** Peruspalvelu maksuton. Mahdollisuus ottaa käyttöön myös maksullinen Treffit Plus -paketti.
- **Tinder** on nuorten suosima kuviin perustuva mobiilipalvelu.
- Sivustoja löytyy myös yli 5-kymppisille ja sivusuhteita hakeville. Suomessa ei ole erityisesti kuulovammaisille suunnattua sivustoa. Palvelujen hintahaitari on leveä nollasta lähes sataan euroon kuussa.

MUISTA TURVALLISUUS!

- Pidä huolta salasanastasi
- Älä koskaan julkaise nimeäsi, sähköpostiasi tai puhelinnumeroasi. Harkitse, kenelle ja missä vaiheessa annat ne.
- Tarkasta deittipalvelun yleiset sopimusehdot ja hinta (joka voi olla hyvin piilotettu) ja rekisteröidy palveluun vasta sen jälkeen. Tarkasta, jatkuuko jäsenyytesi eli veloitetaanko tiliäsi automaattisesti myös jakson päätyttyä, ellet erikseen peru tilausta.
- Varmista, ettei sivusto luovuta henkilökohtaisia tietojasi kolmansille osapuolille ilman suostumustasi.
- Sovi ensitreffit aina julkiselle paikalle. Älä koskaan anna rahaa tai ”lainaa” nettituttavuudelle. Muista terve varovaisuus!

Netti yhdisti geokätköilijät

Kuuloliiton vapaaehtoisaktiivin ja valtuutetun Outi (os. Mäkelä) ja Timo Liuskan yhdisti netti ja geokätköily.

Pariskunta tutustui äskettäin lakkautetussa IRC-palvelussa 6 vuotta sitten. Siellä toimi eri asioista ja harrastuksista kiinnostuneita ryhmiä, kuten kuulovammaisten nuorten Moottorikorvat ja geokätköilijät. Geokätköily on harrastus, jossa piilotetaan ja etsitään piilotettuja kätkejä luonnosta. Pari alkoi keskustella kätkeilyyn liittyvistä asioista IRC in ryhmässä ja ajan myötä myös kahdestaan.

– Osa sivustojen käyttäjistä heitti joskus epäasiallistakin läppää, ja pian joukosta valikoitui tiiviimpi kaveriporukka, jonka kanssa puhuttiin oikeista asioista, toteaa Outi.

Tutustumisen edetessä he alkoivat Timon kanssa viestiä laajemminkin omaan arkeen liittyvistä asioista, kuten töistä. Outi on koulutukseltaan sairaanhoitaja, Timo IT-alan insinööri. Viestittely jatkui puolisen vuotta, kunnes pari tapasi toisensa ensimmäistä kertaa. Sovittiin kahden keskisestä geokätköilyreissusta Nuuksioon.

Parilla synkkäsi hyvin. Outilla on vaikea kuulovamma. Hän ei kertonut siitä ennen tapaamista Timolle:

– En tee siitä numeroa, mutta vastaan, kun kysytään. Miestä ei asia häirinnyt eikä haitannut millään tavoin.

KUMMALLAKIN ON KOKEMUSTA myös nettideittipalstojen kautta sovituista treffeistä. Ne olivat joka kerta pettymyksiä. Kukaan ei ”kolahtanut” eikä tuntunut kumppaniksi sopivalta. Outin viimeinen nettitreffitkokemus oli sellainen, että hänen teki mieli paeta paikalta.

– Kun tuttavuus lähtee yhteisestä harrastuksesta, ei treffeistä tarvitse tehdä suurta numeroa, eikä tapaamiseen lataa suuria odotuksia

tai ennakkokäsitystä toisesta, toteaa Timo. Ei tarvitse pohtia tapaamisen päätyttyä, haluaako jatkaa.

– Eikä miettiä ja murehtia, miellyttääkö toista, lisää Outi. Heidän mielestään harrastuksen parissa tutustuminen auttaa luontevammin tutustumaan toisen ajatusmaailmaan laajemminkin.

Pari ei siis ensitapaamisellaan päättänyt mitään eikä alkanut vielä seurustella. Timo lähti pian kuukauden matkalle Intiaan, ja Outin yllätykseksi soitti hänelle sieltä saakka. Talvella hän kuitenkin ehti tutustua toiseen mieheen ja tapailla tätä hetken, kunnes pääsiäisenä koitti valinnan paikka.

– Lähdinkin Timon kanssa kätkeilemään enkä poikaystävän kanssa pääsiäisen viettoon.

SIITÄ ALKOI PARIN YHTEINEN TAIVAL.

Kun ensi tapaaminen oli marraskuussa, odotti Outi jo vuoden kuluttua heidän ensimmäistä lastaan, nyt 4-vuotiaasta Enniä. Häitä vietettiin kevättalvella ja häämatka tehtiin Saariselälle, tytär syntyi heinäkuussa.

– Kaikki tuli samassa rytäkässä: yhteen muutto, avioituminen ja lapsi. Kahdestaan ei ehditty juuri aikaa viettää.

Espoon Leppävaarassa asuva perhe kasvoi pari vuotta sitten Ossi-pojalla.

– Sanotaan, että niin kauan kuin kumppania etsii, tätä ei löydy. Toisaalta, ei se puoliso taivaasta tipahda, pohtii Outi. Ravintolasta hän ei usko vakavia suhteita löytyvän, otollisemmat olosuhteet kumppanin tapaamiselle on työn tai harrastusten parista tai ystävien kautta.

TEKSTI: TANJA ROTH, KUNTOUTUKSEN OHJAAJA (AMK), SEKSUAALINEUVOJA (SSS),
SEKSUAALIKASVATTAJA(SSS)SEKSUAALITERAPEUTTI
SETEKO-KYNNYS RY, OULU (SEKSUAALITERAPIA JA KOULUTUSPALVELUT) TANJA.ROTH@SAMAT.KYNNYS.FI
KUVAT: ERKKI AHONEN

Rakkaudenkieltä vai yksinomaan pelkkää kehonkieltä?

Tanja Roth: Kestävän parisuhteen eteen kannattaa nähdä vaivaa ja tehdä työtä heti alussa, sillä niin kuin muutkin ihmissuhteet se lakkaa olemasta, etääntyy, jos sitä ei hoida. Työskentely on yhteistä ja myös vastavuoroista.

Jäin pohtimaan sanontaa: ”Rakkaudessa ei aina tarvita yhteistä kieltä, sillä aluksi riittää pelkkä kehonkieli”. Tämä voi olla useinkin ihan totta silloin, kun ei ole oikeasti yhteistä kieltä. Rakastua voi siitä huolimatta kuuleva huonokuuloiseen/vaikeasti huonokuuloiseen ja toisinpäin. Ihastuessa ja rakastuessa se keho kertoo siitä, että toinen on kiinnostava ja haluttava.

Tästä tulenkin siihen ajatukseen, että kehonkieli on yhteinen kieli meille kaikille ihmisille kaikkialla maailmassa. Pelkän kuulovamman etuna onkin loistava kehontuntemus. Pelkkä kehonkieli ei kuitenkaan yksinomaan kovin pitkälle riitä, vaikka se tärkeää onkin. Rakkaudessa tärkeää on mielestäni löytää yhteinen kieli, jolla voi kommunikoida - jonka kautta ymmärtää toista.

Toisille rakkauden osoittaminen voi olla tekoja arjessa, jos sanoja ei yksinkertaisesti osaa. Mielestäni tarvitaan joka tapauksessa myös sanoja eli teot eivät useinkaan lopulta yksinomaan riitä. Puhumista ja tunnetaitoja voi ja kannattaa siis opiskella joko itsekseen esim. lukemalla aiheita käsitteleviä kirjoja tai tarvittaessa myös yksilö- ja pariterapian avulla.

Mutta miten käy seksuaalisuuden ja parisuhteen myöhemmin, miten saisi parisuhteen kestävänsä arkea? Tämä on kysymys, jonka ääreen monet havahtuvat silloin, kun parisuhde on kestänyt jo useamman vuoden. Ehkä myös lapsia on tänä aikana tullut. Onko sinulle tuttu tilanne, jossa seksi ei enää kiinnosta sinua tai kumppaniasi tai sinusta tuntuu siltä, että kumppaniasi ei enää kiinnosta se, mitä sinulla on sanottavaa. Yrität ilmaista itseäsi ikään kuin puhuisit tyhjälle seinälle. Tai toisin päin; sinua itseäsi on alkanut ärsyttämään kumppanissasi kaikki, ja syrjähyppy tuntuu koko ajan houkuttelevan.

Kerrot mieluummin elämäsi tärkeimpiä asioita jollekin toiselle, ”hyvälle ystävälle”, joka jostain syystä ymmärtää sinua aina parhaiten, paremmin kuin kumppanisi, ja on kiinnostunut siitä, mitä sanottavaa sinulla on. Tuttua varmasti ihan jokaiselle pitkissä parisuhteissa. Ihminen ihastuu ja hurmioituu aina välillä myös muista ihmisistä kuin omasta kumppanistaan. Eri asia taas on, mitä siinä tilanteessa silloin tekee. Hyväksyykö sen, että voi olla ihastunut ja antaa suurimpien höyryjen mennä ohi itsekseen tekemättä mitään kumppaniaan loukkaavaa, sillä tunteet tulevat ja menevät.

Miten sitä työtä sitten tehdään siinä suhteessa?

Kestävän parisuhteen eteen kannattaa nähdä vaivaa ja tehdä työtä heti alussa, sillä niin kuin muutkin ihmissuhteet se lakkaa olemasta, etääntyy, jos sitä ei hoida. Työskentely on yhteistä ja myös vastavuoroista.

Parisuhdetta kannattaa opiskella, sillä kirjallisuutta ja kursseja kyllä löytyy. Kirjallisuudesta voin suositella esim. Rakkauden kieli: Gary Chapman (2015) tai Rakastan, Rikastan: Tuula Vainikainen, Liisa Välimä, Juha Välimä tai Syrjähyppyn houkutus: Kaisa Stranden (2008). Suosittelenkin säännöllisin väliajoin heti alusta osallistumaan parisuhdekursseille, joissa oppii ne asiat millä juuri sitä omaa parisuhdetta vaalia.

Parisuhteen pohjana on toisen ihmisen arvostaminen omana itsenään, luottamus ja halu tehdä työtä suhteen eteen. Tärkeää mielestäni on kuitenkin myös se, että toista ei pidä pitää itsestään selvänä. Myös tahto olla siinä suhteessa on todella tärkeä. Olen usein sanonutkin pareille sen, että eihän se pappikaan kysy siinä alttarilla, että rakastatko vaan tahdotko

rakastaa niin myötä kuin vastoinikäymisissä. Yhteinen tahto rakastaa ja olla siinä parisuhteessa, tehdä töitä sen eteen, on mielestäni parisuhteen peruspilareista tärkein.

Kuuntele ja opettele yhteinen kieli, mikä se sitten ikinä onkaan. Hyväksy se, että olet erilaisia ns. eritavoin toimivia. Tiedosta, että molemmat olette yksilöitä, joilla on omat lähtökohdat parisuhteessa. Tiedosta, mikä toiselle on tärkeää, vaikka se sinusta tuntuisikin vähäpätöiseltä. Toiselle se voi olla tärkeä onnellisuutta tuova asia. Muista kertoa elämäsi tärkeimmät asiat elämäsi tärkeimmälle ihmiselle. Ole kiinnostunut kumppanistasi ja siitä, mitä hänellä on sanottavaa, mikä hänelle on tärkeää juuri nyt tässä elämän vaiheessa. Keskustelkaa aika ajoin siitä, mikä on teille yhdessä juuri nyt tärkeää ja mitä kohti haluatte yhdessä mennä.

Kertokaa toisillenne omista unelmistanne ja tehkää molemmat tekoja niiden eteen. Puhukaa kauniisti toisillenne ja toisistanne. Mikäli annatte jotain anteeksi, niin antakaa se anteeksi ja unohtakaa ihan oikeasti, palaamatta siihen aina uudestaan ja uudestaan. Olkaa toistenne ensisijainen tuki ja turva.

Usein kuulen sen, että ensin loppui seksi ja sitten pikkuhiljaa kaikki muu

Kosketuspinta kumppaniin saattaa kadota arjessa kuin huomaamatta. On luonnollista, että pitkissä parisuhteissa seksuaalinen aktiivisuus vaihtelee, mutta kosketus ja läheisyys ovat asioita joita ei kannatta kadottaa.

Säilytä siis kosketus kumppaniisi ja vaali sitä alun intiimiyttä ja läheisyyttä suhteessa. Juuri kosketus, intiimiyys ja läheisyys ovat silta seksuaaliseen haluun ja intohimoon, mikä mielestäni on pitkässä parisuhteessa erityisen tärkeää.

Lopuksi kysymykseen siitä miten kuulovamma vaikuttaa pitkässä parisuhteessa. Ei se vaikuta mielestäni mitenkään, sillä on kuuloa tai ei, kestävä parisuhde vaatii toisen ja itsensä opiskelua, arvostamista, luottamusta, hyväksymistä, tahtoa, rakkautta, halua, anteeksiantoa, unohtamista ja kaiken tämän saavuttamiseksi elämänmittaista työtä.

PUHUKAA
KAUNIISTI TOISILLENNE
JA TOISISTANNE.
MIKÄLI ANNATTE JOTAIN
ANTEEKSI, NIIN ANTAKAA SE
ANTEEKSI JA UNOHTAKAA
PALAAMATTA SIIHEN
AINA UUDESTAAN
JA UUDESTAAN.

Kiertävä reportteri kohtaa matkatessaan monia tuttuja kasvoja julkisuudesta ja kyselee mitä heille kuuluu ja kuinka he huoltavat kuuloaan.

Meren ääni rauhoittaa Jesseä

Laulunopettaja ja laulaja **Jesse Kaikuranalla** on vinkki jokaiselle, miten omasta äänestään on pidettävä huolta.

- Muista aina ennen laulamista lämmitellä kroppa, niin äänesikin on lämmin! hän sanoo.

Kaikuranta tuli kansan tietoisuuteen suuret katsojaluvut keränneen Voice of Finlandin kautta, johon hän osallistui vuonna 2012. Samana vuonna tuli myös voitto nostalgisesta

Syksyn Sävel –kilpailusta, jonka Jesse voitti kansan puhelinäänillä sävelmällä Järjestön rakkaus. Kaikuranta on varttunut Ähtärissä, nykyisin hän asuu Helsingissä.

- Tykkään tehdä musiikkia hiljaisuudessa. Mun tapauksessa hiljaisuus inspiroi mua parempaan tulokseen. Häiriinnyn ja ärsyynyn tosi helposti kaikenlaisista äänistä. Työskentelen parhaiten hiljaisuudessa. Jos kuuntelen esimerkiksi musiikkia samalla, alan keskittyä siihen enkä työhön. Melu vaikuttaa muhun negatiivisesti, 34-vuotias Kaikuranta sanoo.

Useille henkilöille luonto tuo mielenrauhaa ja auttaa rentoutumaan, mutta Jesse ei ole koskaan ollut luonnosta rauhoittuva ihminen.

- Hiljaisuus rauhoittaa ja inspiroi. Hiljaisuus auttaa keskittymään. Minulle ainoa nimenomaan luontoon liittyvä rauhoittava tekijä on meri. Meren äärellä saan tyhjennettyä pääni. Ulkomailla meri rauhoittaa jotenkin erityisen paljon.

- Hiljaisista harrastuksista suosin lukemista. Olen aina lukenut paljon ja se on edelleen oikeastaan ainoa harrastukseni.

- Olen onneksi välttynyt tinnitukselta (koputtaa puuta!).

Jesse on muuttanut elämäntapaansa ja hänen olemuksensa on hoikistunut. Miehen vaatekaappikin on mennyt uusiksi. Hän toteaa kuulonsa olleen aina hyvä. Hän on käynyt tarkistuttamassa kuulonsa vuosi sitten.

- Artistin työssä käytän in-ear –kuulokkeita, jotka on valmistettu yksilöllisesti oman korvin mukaan. Keikoilla voin siis itse määritellä millä voimakkuudella musiikki korviini tulee. Kuuntelen myös vapa-ajallani musiikkia in-ear –kuulokkeilla aikalailla päivittäin.

- Esiinnyn niin monenlaisissa paikoissa. Akustisesti laulaessa paras akustiikka on yleensä puisissa saleissa.

Mitä kuuluu syksyysi?

- Teen levyä, joka julkaistaan myöhemmin syksyllä. Levy on tehty exälleni ja on sen kautta tietynlainen irtautumisprosessi vanhasta suhteesta. Aloitan keikkailun levyn julkaisun myötä, Kaikuranta sanoo.

Ääni ja huulio synkroniin?

Me kuulovammaiset käytämme hyvin paljon huuliolukua kuuntelun apuna. Normaalisti kaverin kanssa keskustellessamme tai esitelmää seuratessamme huulio on samassa vaiheessa eli synkronissa kuultavan äänen kanssa. Silloin huulion seuraamisesta on paljon apua, kun yritämme selvittää, mitä kaveri puhuu.

Nykyinen ääni- ja kuvatekniikka on digitalisoitunut. Sekä kuva että ääni muunnetaan digitaalisiksi – ykkösiksi ja nolliksi – jonka jälkeen tätä digitaalista tietoa on helppo muokata sopivaksi. Lopuksi digitaalinen, muokattu signaali, muunnetaan taas kuultavaksi ääneksi tai näkyväksi kuvaksi.

Digitaalitekniikka antaa äänen käsittelyyn sellaisia mahdollisuuksia, joita ei vanhalla analogisella tekniikalla ollut mahdollista toteuttaa. Esimerkiksi digitaalisessa kuulo-kojeessa äänien eri taajuusalueita voidaan vahvistaa toisistaan riippumatta, jolloin kuulokojeen kuulokkeesta tuleva ääni sopii mahdollisimman hyvin itse kunkin kuulovammaan. Televisiossa digitaalitekniikka mahdollistaa mm. tekstityskielen valinnan tai mahdollisuuden käyttää kuulovammaisia varten tehtyä tekstitystä.

Televisiossa kuva ja ääni pakataan digitaaliseen muotoon ennen lähetystä ja vastaanotin purkaa ”koodin” jälleen näkyväksi kuvaksi ja kuultavaksi ääneksi. Koska kuva sisältää enemmän informaatiota kuin ääni, sen purkaminen televisiossa vie enemmän aikaa kuin äänisignaalin purkaminen. Osin tästä johtuen

television ääni saattaa tulla kuvaa aiemmin. Kun ääni tulee ennen huuliota, on se erityisen häiritsevää.

Ratkaisuna tähän on äänen viivästyttäminen keinotekoisesti ns. viivelaitteen avulla.

Olen aiemmin kertonut Kuuloviestin Teknopalstalla silmukan eri äänilähteistä ja digitaalisen signaalin muuntamisesta analogiseksi. Nyt on vuorossa tutustua viivelaitteeseen.

Viivelaite on omassa järjestelmässäni kytkeyty television digitaalisen ääniulostulon ja induktiosilmukan väliin. Laitteella voi ääntä viivästyttää millisekunnin portaalla aina 2,5 sekuntiin saakka. Kuvassa laite on säädetty 50 ms viiveelle.

Äänen viiveen säätäminen on ollut mielenkiintoinen seikkailu äänien maailmaan. Äänen säätäminen synkroniin kuvan kanssa ei olekaan niin helppo juttu kuin luulisi. Kun on aikansa muutellut viivettä eikä huulion ja äänen välillä tunnu olevan enää ristiriitaa, lienee säätö kohdallaan. Ongelmana säätämisessä on sekin, että eri TV-kanavilla viiveen arvo vaihtelee. Jos saa yhden kanavan kohdalleen, saattaa se toisella kanavalla olla häiritsevän suuri.

En missään mielessä suosittele tällaista laitetta tavalliselle television katselijalle. Kytkenät ja säädöt ovat sen verran monimutkaisia. Mutta jos olet kiinnostunut ”laitteista” ja tykkäät leikkiä ”kotistereoiden” kanssa, on tässä mielenkiintoinen kokeilumahdollisuus.

Oman viivelaitteeni hinta nettikaupassa oli alle 100 euroa.

Kuvassa viivelaite, joka on säädetty 50 ms viiveelle. Äänen viiveen säätämisen lisäksi tätä laitetta voi käyttää mm. mikrofoniin esivahvistimena, sillä voi leikata matalia taajuuksia sekä kompressoida äänisignaalia.

tiedottaa

TEKSTI: MAIRE PALTARE

Kopolan vilkas kesä

Kopolan kesä on ollut vilkas ja työntäyteinen. Talon keskikesän suureksi osaksi ovat täytäneet Vantaan seurakunnan rippileiriläiset. Alku- ja loppukesästä on taas ollut kuntoutuskursseja, tuettuja lomia ja itsemaksettavia teemaviikkoja ja -viikonloppuja. Kopolan Kannatusyhdistyksen järjestämä uudenvuoden teemaviikko Kopolan elokuvapäivät oli palautteen mukaan menestys, josta innostuneena kannatusyhdistys päätti uusia elokuvafestivaalin ensi vuonna.

Kannatusyhdistys tukee syksyn kopolan kursseille osallistumista

Syksystä toivotaan myös vilkasta. Kopola on kannattava vain, jos talo on jatkuvasti täynnä. Niinpä Kopolan Kannatusyhdistys ry päätti

osaltaan tukea kursseille osallistumista. Se antaa jokaiselle kannatusyhdistyksen jäsenelle, joka osallistuu kursseille, 50 euroa tukea kurssilta. Osallistumisen määrää ei ole rajattu. Tuki vähennetään suoraan kurssimaksusta. Ainoa edellytys on, että jäsen on maksanut tämän vuoden jäsenmaksunsa.

Kopolan vanhanajan joulu toteutuu

Se on totta! Kopolan vanhanajan joulu pidetään 23.–27.12.2016. Vanhanajan joulu toteutetaan vanhalla 1980-luvun sapluunalla, jolloin edellisen kerran jäsenet viettivät jouluaan Kopolassa. Se toivottavasti muodostuu nytkin levolliseksi, rentouttavaksi ja tunnelmalliseksi yhdessäoloksi. Tarkemmat tiedot löytyvät tämän lehden Ilmoitustaululta.

TEKSTI JA KUVAT:
ANTERO PENTTINEN

Kopolan elokuvapäivät onnistuivat yli odotusten

Erkki Tuomiojan luento isoäidistään Hella Wuolijosta täytti punasiiven luentosalin väenpaljoudesta. Elokuvapäivät tarjosivat läpileikkauksen vanhaan suomalaiseen elokuvaan pääniminä Rauha Rentola, Hella Wuolijoki ja Mikko Niskanen. Heinäkuun ensimmäisellä viikolla Kuuloliiton kurssikeskuksessa Kuhmoisissa järjestetty nelipäiväinen tapahtuma saanee jatkoa myös tulevina vuosina.

Tiistain 5.7. aamuna kymmenkunta keltaisiin t-paitoihin sonnustautunutta vapaaehtoista häirii ilmiselvän jännittyneen oloisina kurssikeskuksen pihapiirissä. Yhtään sen tyyntemältä ei näytä juhla-asuun pukeutunut **Maire Paltarekaan**, jonka on kohta määrä avata historian ensimmäiset Kopolan elokuvapäivät.

Vähitellen alkaa kuitenkin henkilöautojen letka virrata paikalle, ja lisää tilaa pysäköintiin täytyy ottaa punasiiven edustalla olevalta nurmikentältä. Etukäteen tiedossa on 24 majoittujaa koko ajaksi, mukana joukossa niin osallistujat kuin järjestelyistä vastaavat

vapaaehtoisetkin. Myös päiväkävijöitä näyttää tulevan ihan mukava määrä.

– Tämä on eräänlainen ”eteläinen Sodankylä”, joskaan ei kilpailija pohjoisen elokuvajuhlille, toteaa Kopolan Kannatusyhdistyksen puheenjohtaja Maire Paltare avajaissanoissaan.

– Kun aikoinaan suunnittelimme päiviä, näin unissani kahdenlaisia uhkakuvia. Pelkäsin, että yleisöä tulee satamäärin, eivätkä kaikki millään mahdu sisälle. Toinen uhkakuva oli, ettei järjestäjien lisäksi tule muita.

Avajaisiin ja tiistaipäivän muuhun ohjelmaan osallistuu kuutisenkymmentä henkeä, joten monta vapaata tuolia ei punasiiven luentosalista löydy.

VANHAAN KOTIMAISEEN elokuvaan tutustuttiin Kopolassa elokuvan parissa vaikuttaneiden henkilöiden kautta. Päänimet oli valittu niin, että heillä kaikilla oli ollut jossain elämänsä vaiheessa jonkinlainen kiinnekehta Kuhmoisiin. Ensimmäisenä päivänä muisteltiin näyttelijä **Rauha Rentolaa**.

Oivallisempaa aloitusta elokuvapäiville olisi tuskin voinut olla, sillä Kopolan tila on Rauha Rentolan (1919–2005) synnyinkoti. Hänen isänsä **Antti Rentola** työskenteli Kuhmoisissa kappalaisena, ja perhe asui siellä vuosina 1915–1920. Myöhemmin Kuhmoisten seurakunta osti tämän Ala-Karkjärven rannalla sijaitsevan tilan itselleen ja teki siitä kappalaisen pappilan.

Kansanedustajakin toiminut Antti Rentola kuoli Rauhan ollessa vielä vauva, jonka jälkeen perheen äiti muutti lapsineen Helsinkiin. Taiteellisesti lahjakas Rauha pääsi mukaan Kansallisteatterin satunäytelmiin ja ensimmäinen elokuvarooli aukeni hänelle vuonna 1939 elokuvassa Vihtori ja Klaara.

Historiaan Rauha Rentola on jäänyt Suomen kolmanneksi eniten elokuvarooleja näytelleenä naisena. Elämänsä aikana hän ehti olla mukana liki sadassa elokuvassa, jonka lisäksi hän teki 50 vuoden aikana lukuisia rooleja Suomen Kansallisteatterin näyttämöllä.

Siinä missä suuret ikäluokat muistavat Rauha Rentolan valovoimaisena näyttelijättärenä, kuvailee Marketta Rentola isänsä sisarta hiukan toisenlaisesta näkökulmasta.

– Minä muistan tätini aikaansaavana, päättäväisenä ja hauskana ihmisenä. Hän istui tupakka suussa puupinon päällä laulamassa ja sousti järven toiselle puolelle juhlimaan.

Vaikka lahjakkuus ja esiintymishalu olivat suvun perintöä, kaikki eivät kuitenkaan suvainneet papin tyttären uravalintaa. Kuhmoisten Kulttuuriyhdistyksen puheenjohtaja **Risto Ojala** kertoo haastatelleensa Rauha

Maire Paltare toivotti Erkki Tuomiojan tervetulleeksi Kopolaan.

Rentolaa lehtijuttua varten vuonna 1993.

– Silloin kuulin, että joukko kuhmoislaisia oli käynyt aikoinaan jopa hänen kotiovellaan ilmaisemassa paheksuntansa uravalinnan johdosta. Mutta onneksi vastapainoksi tuli myös paljon kiitosta ja kehuja.

Ojala toimi aikoinaan Kopolan kurssikeskuksen ensimmäisenä johtajana, joten hänelle on kertynyt paljon tietoa paikan historiasta. Yhdessä kotiseutuneuvos **Seppo Unnaslahden** kanssa hän muisteli Rauha Rentolaa ja pappilaelämää tuon ajan Kuhmoisissa.

Professori **Jarmo Valkola** Tallinnan yliopistosta puolestaan tutustutti yleisön Rentolan elokuvanäyttelijän uraan. Samalla nähtiin myös lukuisia näytteitä eri elokuvista.

Elokuvapäivät osuivat kesän sateisimmalle ja koleimmalle viikolle. Kuhmoisten Harrastajateatterin harjoituksia seuraamaan Kalholanniemeen piti pukeutua lämpimästi, mutta se ei menoa haitannut.

Elokuvaohjaaja Jorma K. Lehtonen on jatkanut Mikko Niskasen kanssa aloittamaansa työtä Pihlajakoskella.

Tiistaipäivän luento-osuuden päätteeksi professori **Jukka Ammond**t johdatteli jo seuraavan päivän teemaan esityksellään Hella Wuolijoen näytelmien elokuvasovituksista.

Illan ohjelmassa oli elokuvateatteri Kuhmolassa Wuolijoen näytelmäkäsikirjoitukseen perustuva ja **Edvin Laineen** vuonna 1957 ohjaama elokuva ”Niskavuori taistelee”, jossa Rauha Rentola näytteli nuoren **Malviina Mattilan** osan. Elokuvan antia ruodittiin vielä keskustelussa, johon myös Jukka Ammond osallistui asiantuntijana.

KESKIVIIKKONA punasiiven luentosali täyttyikin sitten viimeistä paikkaa myöten, kun valtiotieteiden tohtori, dosentti ja kansanedustaja **Erkki Tuomioja** luennoi isoäidistään Hella Wuolijosta. Seppo Unnaslahti ja Risto Ojala johdattelivat aiheeseen kertomalla, kuinka nuori virolaistytö **Ella Murrik** oli viettänyt kesän 1903 Muurilan talossa Kuhmoisissa. Ella ihastui Päijänteeseen ja suomalaiseen luontoon siinä määrin, että muutti vuotta myöhemmin pysyvästi Suomeen asumaan.

Ella Maria Murrik syntyi 22.7.1886 Helmessä Valgamaan maakunnassa Etelä-Virossa – heinäkuussa tuli siis kuluneeksi 130 vuotta hänen syntymästään. Hän valmistui ylioppilaaksi Tarton tyttökimnaasista vuonna 1904 ja siirtyi Suomeen opiskellakseen Aleksanterin (nyk. Helsingin) yliopistossa.

Vuoden 1905 suurlakko sai Murrikin näkemään työväestön joukkovoiman, ja hän rakensi yhteyttä sosialismin oppeihin. Murrik liittyi Ylioppilaiden Sosialidemokraattiseen Yhdistykseen ja tapasi tulevan aviomiehensä, ylioppilassosialisti (myöh. kansanedustaja) **Sulo Wuolijoen**, joka oli **Leninin** ja **Otto Wille Kuusisen** henkilökohtainen ystävä. Pariskunta solmi avioliiton vuonna 1908, minkä jälkeen Murrik käytti nimeä Hella Wuolijoki. Liitto päättyi eroon vuonna 1923.

Wuolijoki oli näytelmäkirjailija, poliitikko, Yleisradion pääjohtaja, maanviljelijä ja liikemies, joka teki mittavan omaisuuden liiketoimillaan.

Jatkosodan aikana Wuolijoki vangittiin hä-

Elokuvapäivävieraat tutustuivat Mikko Niskasen ohjaamien Kalle Päätalo -elokuvien kuvauspaikkoihin. Vanha-Puolamäen talossa Niskanen ihastui tuvan nurkassa olevaan massiiviseen tulisijaan, piisiin. Vain yksi taulu seinältä ja televisio täytyi viedä pois, ja paluu 30-luvulle oli valmis.

nen autettuaan neuvostoliittolaista desanttia **Kerttu Nuortevaa**. Hän vapautui, kun Moskovan välirauha oli solmittu vuonna 1944.

Erkki Tuomioja kuvailee isoäitinsä Hella Wuolijoen vasemmistolaisuutta abstraktilla tasolla olevaksi ja yleishumanistiseksi, osin romanttissävytteiseksi ajatusmaailmaksi.

Wuolijoen persoonallisuudesta ja sen heijastumisesta hänet tunnetuksi tehneiden Niskavuori-näytelmien rakenteeseen ja aiheisiin luennoi iltapäivällä Jukka Ammondt. Illalla käytiin vielä katsomassa Kuhmoisten Harrastajateatterin näytelmän ”Taistelevat koppelot” harjoituksia Kalholanniemessä.

TORSTAI oli Mikko Niskanen -päivä, jolloin tutustuttiin Niskaseen henkilönä sekä hänen tuotantoonsa professori Jarmo Valkolan johdattamana. Iltapäivän kohokohta oli retki Pihlajakosken elokuvakylään, jota ennen käytiin tutustumassa **Kalle Päätalon** romaanien pohjalta tehtyjen elokuvien kuvauspaikkoihin. Samalla pyöräytettiin lenkki myös Muurilan talon pihapiiriin kautta.

Nuoruuteni savotat -elokuvassa järjestäjänä toiminut **Heikki Vilppala** kertoo ajasta, jolloin elokuvaa kuvattiin paljon Kuhmoisissa, muun muassa Päijälän raitin vanhalla puutaloalueella ja Puolamäen talossa. Kuhmoisten työväentalo sai toimia Taivalkosken suojeluskuntatalona.

Vilppalalla oli vuonna 1988 valmistuneessa elokuvassa myös pieni Pulterin Eemelin rooli, minkä lisäksi suuri määrä kuhmoislaisia esiintyi tuotannossa avustajina. Heikki Vilppala nauraa, kuinka suojeluskuntatalo-kyltti oli paikoillaan työväntalon ulko-oven yläpuolella vielä viikkoja kuvausten päättymisen jälkeen.

Elokuvaohjaaja Mikko Niskasen menetettyä Käpykolonsa Konginkankaalla hän löysi yhdessä työtoverinsa **Jorma K. Lehtosen** kanssa Pihlajakosken kansakoulun elokuvayhtiön tukikohdaksi. Niskasen kuoltua Lehtonen

on jatkanut elokuvatuotantoa ja -koulutusta samaisella koululla.

– Olimme olleet Mikon kanssa riidoissa ja minä olin lähtenyt lätkimään kesken tuotantokauden. Kun tulimme Pihlajakoskelle Helsingistä, emme puhuneet matkalla sanaakaan. Tutustuimme koulun tiloihin, kunnes Mikko pihalla avasi suunsa ja kysyi: ”Kuules Jorma, mitäs tykkäät tästä paikasta?”

”Olisihan tämä aika hyvä. Mutta sovitaan ko samalla, ettei enää huudeta toisillemme eikä sanota toisistamme pahaa sanaa”, vastasin. ”Sovitaanko myös, ettei lähdetä kesken tuotannon pois”, sanoi Mikko.

– Löimme kättä päälle ja tuo sopimus piti Mikon kuolemaan saakka. Pihlajakoskella vietetyt vuodet olivat hänen kanssaan luottamuksen, keskinäisen arvostuksen ja yhteistyön aikaa, Lehtonen luonnehtii.

Mikko Niskanen ja Jorma K. Lehtonen muuttivat Pihlajakoskelle 19.10.1983. Samana päivänä perustettiin myös Pihlajakosken kyläyhdistys, jonka puheenjohtajanakin Lehtonen on toiminut.

Joukko elokuvapäiväläisiä jaksoi vielä illalla käydä katsomassa Kuhmolassa Niskasen elokuvan ”Pojat” vuodelta 1962.

PERJANTAINA Lehtonen puhui elokuvan toteutuksesta, jonka lisäksi pohdittiin, miten tekisin kesäteatteriesityksestä elokuvan. **Paa-vo Fossin** kirjoittaman novellin ”Hetkiä” ja siitä tehdyn tv-elokuvasuorituksen vastaavuutta toisiinsa ruodittiin Maire Paltareen johdolla.

Elokuvapäivien järjestelyistä vastasi Kopolan Kannatusyhdistys ry yhteistyökumppaneinaan Kuuloliitto, Elokuvatuotanto Pihlajakoski Oy sekä Kuhmoisten kulttuuri-, kotiseutu- ja harrastajateatteriyhdistykset. Tapahduman tuotto menee lyhentämättömänä Kopolan toiminnan tukemiseen yhdistyksen hallituksen päättämällä tavalla.

MERIA MÄKINEN

KESÄKURPITSAKEITTO

Aineet:

2 keskikokoista kesäkurpitsaa
1 sipuli
2 valkosipulinkynttä
2 rkl öljyä
2 tl currya
1 l vettä
2 kasvisliemikuutio
2 dl ruokakermaa
2-3 rkl sweet chili kastiketta
Mausteeksi mustapippuria ja tarvittaessa suolaa.

1. Kattilaan laitetaan 2 rkl öljyä
2. Sinne lisätään 2 tl currya ja mahdollisesti vähän mangopastaa, mikäli pidät voimakkaammasta mausta.
3. Sitten kesäkurpitsat pieninä kuutioina ja vielä lisätään yksi sipuli ja pari kolme valkosipulin kynttä. Näitä kieputetaan hetki öljyssä, ja sitten lisätään reilu litra vettä ja pari kasvisliemikuutiota (myös kasvien keitinliemi käy, jos sitä on jäänyt.)
4. Ja sitten keitetään kunnes kasvikset ovat riittävän kypsiä.
5. Keitto soseutetaan ja lisätään kerma ja Sweet Chili kastiketta (2-3 rkl)

Varoituksen sana. Tätä menee uskomattoman paljon, koska on niin hyvää, vaikka ei näytäkään erityiseltä. Koristeeksi voisi laittaa tuoretta persiljaa tai korianteria, minulla ei nyt ollut.

Hyvää ruokahalua!

Hymyilevä mies tekee elokuvahistoriaa

Kotimainen elokuva ensimmäistä kertaa jo teatterilevitysvaiheessa suomeksi tekstitettynä ja kuvailutulkattuna

Vuosi sitten Kulttuuri kaikille -palvelun Saavutettavuusfoorumiin haettiin ehdotuksia työpajoiksi. Yksi suunnitelluista ehdotuksista oli elokuvatekstitystyöpaja. Sen jälkeen on tapahtunut paljon.

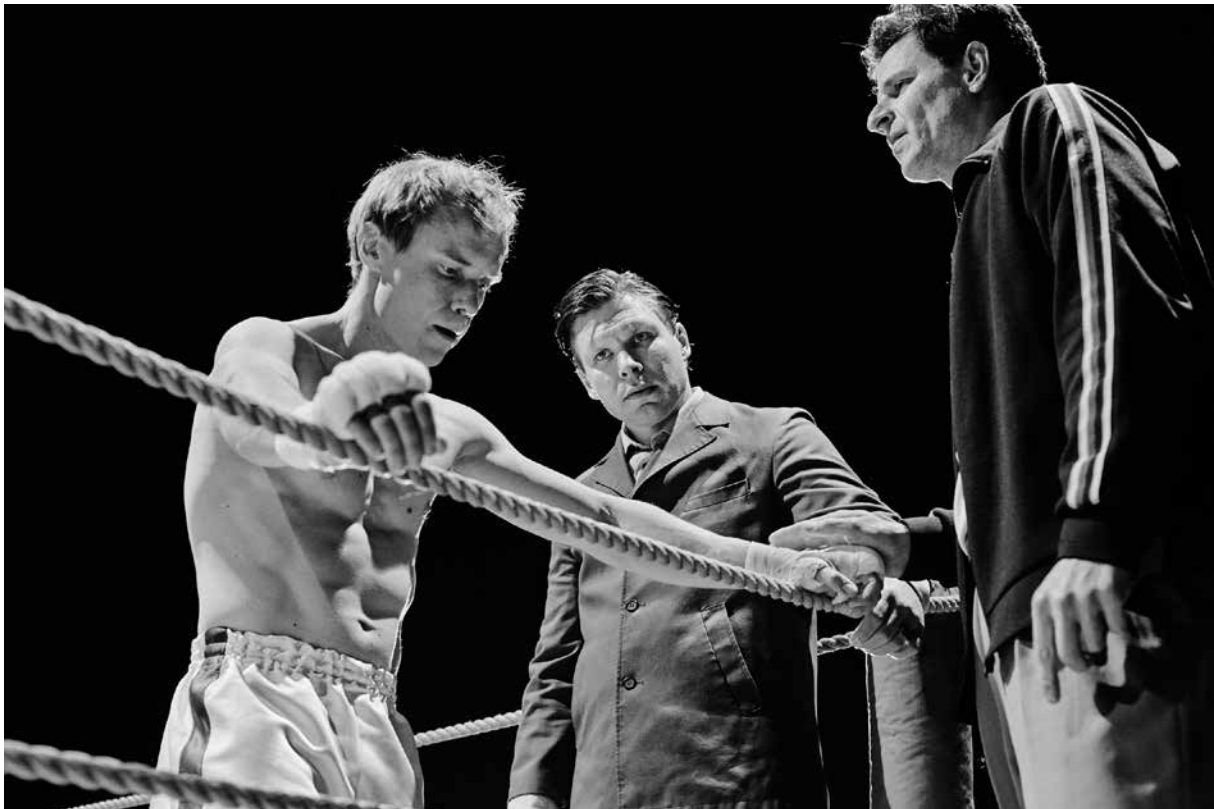
– Elokuvatekstitykseen tai sen puuttumiseen alettiin kiinnittää huomiota, ja esteetön elokuvakokemus -työryhmä perustettiin, Kuuloliiton erityisasiantuntija **Sami Virtanen** kertoo kotimaisen elokuvan historiallisen hetken taustoja.

Kuuloliitto, Suomen elokuvasäätiö ja Näkövammaisten Kulttuuripalvelu aloittivat hankkeen, jonka tavoitteena oli tuottaa elokuvateatteritekstitys uuteen kotimaiseen elokuvaan. Hymyilevä mies valikoitui tekstitettäväksi

sopivan ensi-ilta-ajankohdan ansiosta. Lisää ennakoimattomia tapahtumia seurasi: *Hymyilevä mies* voitti Cannesin elokuvajuhlien *Un Certain Regard* -sarjan ja kirjoittautui myös siten vahvasti kotimaisen elokuvan historian-kirjoihin.

Vuonna 2016 Suomen elokuvasäätiö myös muutti tukiohjeistustaan niin, että teatterilevitykseen tehtävään tekstitykseen on haettavissa tuotantotukea.

– Elokuvan saavutettavuuteen kiinnitetään aiempaa enemmän huomiota. Toisaalta tekstitetty elokuva voi saavuttaa yleisöjä, joita kotimainen elokuva ei ilman tekstitystä teattereissa saavuta, Sami Virtanen kiteyttää kotimaisen elokuvan käännekohdan.

Hymyilevä mies sai ensi-iltansa 2.9. Tekstitetyistä näytöksistä saa tietoa paikalliselta elokuvateatterilta.

Cannes-palkittu *Hymyilevä mies* kuvaa nyrkkeilijä Olli Mäen (**Jarkko Lahti**) valmistautumista altavastajaana MM-otteluun. Toinen, samanaikainen ja yhteen ensimmäisen kanssa kietoutuva tarina kertoo Ollin ja Raijan (**Oona Airola**) rakkaudesta.

Olli Mäestä leivotaan aikansa ja maansa sankaria. Rahoittajat sekä valmentaja Elis Ask (**Eero Milonoff**) panostavat hänen harjoittelunsa sekä painostavat häntä siihen omista motiiveistaan käsin. Olli Mäki tekee valokuvasta erityisen, ja hänen kantamanaan puvul-

Elokuvasta ja tekstityksestä sanottua:

”Jännä fiilis, miten hyvin elokuvassa pysyi mukana”

”Aiemmin kotimaisten elokuvien katsominen teatterissa ei ole onnistunut, vaikka olenkin elokuvaharrastaja”

”En ole nyrkkeilyfani, mutta tekstitys saattaa saada katsomaan kotimaisia elokuvia myös aiheista, jotka eivät itsessään kiinnosta”

”Sateisen ja mustavalkoisen Helsingin melankolisuus oli ihanaa. 60-luvun Helsinki näytti sellaiselta, millaisena sen muistan”

”Murren äänen näkeminen tekstityksessä oli mahtavaa”

”Elokuvan tyylilajin säilyminen myös tekstityksessä on tärkeää”

*Hymyilevä mies esitettiin tekstitettyinä ennen virallista ensi-iltaa koyleisölle ja lehdistölle elokuun lopussa. Kuuloliiton kutsumina paikalla olivat **Merja Asumaa, Sari Hirvonen-Skarbö, Pertti Köyste ja Raili Leppänen**. He ja hankkeessa mukana ollut **Sinikka Pihlmaa** keskustelivat elokuvasta ja tekstityksestä näytännön jälkeen.*

la on uusi arvo. Kaikilla häntä seuraavilla on tausta-ajatuksensa, joka vaatisi toteutuakseen voittoa ennakkosuosikkia vastaan – Olli Mäen menestys varisisi hänen harteiltaan myös muille.

Elokuvan Olli Mäen tilanne muistuttaa elokuvantekijöiden tilannetta: he joutuvat valmistautumaan tietoisina heihin kohdistuvista odotuksista ja huomiosta. Elokuvantekijöihin kohdistuneet odotukset vähintäänkin palkittiin. Olli Mäki sen sijaan herpaantuu kehässä.

Elokuva esittää kuitenkin, että aina on jotain menestystä tärkeämpää, ja se, joka sen muistaa, on onnellinen. *Hymyilevän miehen* englanninkielinen nimi on *The Happiest Day in the Life of Olli Mäki* (”Olli Mäen elämän onnellisin päivä”). Onnellisin päivä on kuitenkin jossain elokuvan ja menestyksen ulottumattomissa, todennäköisesti Ollin ja Raijan yhteiselossa, joka alkaa tosissaan vasta kun elokuva on jo päättynyt.

Tule tutustumaan ja oppimaan sosiaalista mediaa 21.10-23.10.2016 teemalla ”VARUILLASI SOSIAALISESSA MEDIASSA JA VERKOSSA – VINKKEJÄ VARAUTUMISEEN”.

Viikonlopun vetäjänä toimii Eija Isaksson. Viikonlopun hinta on 100 euroa omilla liinavaatteilla. Hinta sisältää täysihoidon ja ohjelman. Kopolan kannatusyhdistyksen jäsenet saavat 50 euron tuen KKY:ltä tapahtumaan. Ilmoittaudu pian:

**Kuuloliitto ry,
Kopolan kurssikeskus,
PL 11, 17801 KUHMOINEN,
p. 03 552 2111 tai
040 7703803,
satu.laitinen@kuuloliitto.fi**

Ota omat laitteet mukaan, joko kannettava tai tabletti. Ilmoita ennen kurssia käyttäjärjestelmä/valmistaja jos tiedät. Mielellään Windows 7, Windows 8 tai Windows 10. Tablettipuolella tieto, onko esimerkiksi Samsungin vai Applen laite. Oma moka mukaan jos on.

OHJELMA:

Perjantai 21.10.2016

Saapuminen 18.00 ja iltapala ja sauna.

Lauantai 22.10.2016

Klo 8.00-9.00 Aamiainen

klo 9.00 – 10.30 Verkon vaarat – mitä kannattaa jakaa itsestään sosiaalisessa mediassa?

Sähköpostin vaarat – erilaiset huijaukset ja miten niistä pääsee eroon?

klo 10.45 – 12.00 Netti – onko siellä enemmän ystäviä vai vihollisia? Netti ja matkapuhelin – turvallisempi kuin tietokone? Entä tabletti?

Klo 12.00 – 13.00 Lounas

Klo 13.00 – 15.00 Käydään läpi käyttäjien kokemuksia ja jatketaan keskustelua aamupäivän asioista. Tarvittaessa tarkennetaan ja vastataan kysymyksiin.

Klo 17.00-21.00 Iltapala

Illalla saunomista, makkaran grillausta ja rentoutumista.

Sunnuntai 23.10.2016

klo 9.30 – 12.00 Retki Kuhmoisten Ase- ja Varusmuseoon, jossa käydään läpi toisenlaista varautumista. Päivä päättyy lounaaseen 12.00.

TEKSTI JA KUVAT: ERKKI AHONEN

Wanhaan malliin

Lapin kuulopiirin kesäpäivät ajoittuivat Rovaniemellä elokuulla aikaan, jolloin kaupungissa vaalittiin kulttuurihistoriallisia rillumareipeinteitä. Viikonloppu oli rakennettu Wanhojen markkinoiden aikaan.

Hotelli Pohjanhovissa järjestetyn avajaistilaisuuden luotsasivat alkuun **Ritva Hirvelä** Ivalosta ja **Jaakko Alamommo** Kemistä. Rovaniemen Kuuloyhdistyksestä tervetulleksi toivotti yhdistyksen varapuheenjohtaja **Janne Alkki**.

– Olen asunut 16 vuotta Rovaniemellä, täällä riittää koettavaa ja kokemuksia. Suosittelen teille Suomen suurimpia vapaaehtoisvoimin järjestettäviä markkinoita, Alkki kertoi.

Rovaniemen kaupungin tervehdyksen toi kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ja Suomen nuorin veteraanikansanedustaja **Heikki Autto**.

– Olemme kestittäneet tässä samassa tilassa merkittäviä tahoja, viimeksi Intian presidenttiä ja nyt Kuuloliittoa. Elämme upean arktisen aarreaitan keskellä. Uskon, että Lappi ja

koko Suomi pystyy menestymään maailmassa. Nauttikaa vilkkaasta viikonlopusta, Autto totesi.

Kuuloliiton varapuheenjohtaja **Antero Penttisellä** oli viesti myös Autolle, että kuntoutuksen tulevaisuus huolettaa Kuuloliittoa ja muita järjestöjä, joilla on kuntoutustoimintaa.

Tervetulotapahtumassa kuultiin Rovaniemen Kuuloyhdistyksen rivijäsen **Pentti Kortelaisen** runonlausuntaa. Sketsejä esittivät kemiläiset **Kyösti Hoppula** ja **Marjatta ja Lauri Nyman**. Tangomusiikkia lauloi **Paula Raappana**.

”Rovaniemen markkinoille vein mä Lapin kultaa, sitä hän on mulla niin kuin etelässä multaa...” tunnelmoitiin kesäpäivien hengessä. Tarjolla oli myös tutustumista Kulttuuritalo Korundiiin ja Tiedekeskus Arktikumiin. Osa halusi käydä vanhojen autojen näyttelyssä tai pistäytyä Napapiirillä. Kesäpäivät järjesti Kuuloliiton Pohjois-tiimi ja Lapin kuulopiiri.

Ensi vuoden Kuuloliiton valtakunnalliset kesäpäivät järjestetään Leppävirralla.

Kuuloasiat kansan huulilla Kokkolassa

Keski-Pohjanmaan Kuulon puheenjohtaja **Veijo Uusitalo** otti mikrofonin käteensä ja toivotti 150 kuulijaa tervetulleeksi Kokkolasaliin. Kaukaisimmat alkukesän vieraat olivat saapuneet Kauhajoelta, Ilmajoelta ja Vaasasta asti.

Tinnitukseen erikoistunut korvalääkäri **Marja Estola** aloitti esityksensä laulaen Tinnituslaulun, jonka hän on säveltänyt 12 vuotta sitten. Bassosäestyksestä vastasi hänen miehensä **Hannu Leskinen-Estola**.

– Mun pääni ei soita hyvää sävelmää, ei teemaa Mozartin eikä iskelmää. Ainut mikä kuuluu on tää ininä ja pelkään pahoin se on pysyvää... Estola lauloi.

Estola kertoi luennessaan, miten tinnitus ilmenee yleistautien kanssa ja miten purenta ja leuan liikuttelu saattaa lisätä tai vähentää korvien soimista. Hän kävi läpi lääkityksen vaikutuksia.

– Osalla ihmisistä tinnitus hiljenee kipulääkkeillä. Jotkut käyttävät betaserc-lääkettä, joillakin ovat allergiatabletit auttaneet. Sinkki saattaa tepsä, muttei ole auttanut omia potilaitani, Estola selitti.

– Tinnitus reagoi helposti erilaisiin elämän ongelmiin, ehkä osa lääkkeitä vaikuttaa perustautiin ja sitä kautta stressiin ja tinnitukseen.

Joillekin on auttanut psykiatri.

– Lidocain-puudutetta on käytetty, niin että 60 %:lla on korvien humina vähentynyt, mutta tinnitus palaa takaisin lääkkeen haihduttua.

– Epilepsialääkkeitä on kokeiltu vaihtelevin tuloksin. Alkoholilla hiljentää osalle tinnitusta, krapula pahentaa.

– Brasiliassa on saatu tutkimusryhmässä lupaavia tuloksia oksitosiini-nenäsuihkeesta. Kuulin tästä tutkimuksesta Nottinghamin Tinnituskongressissa tänä keväänä. Ensi keväänä tehdään isommat tutkimukset. Jos siitä tulee hitti, kerron heti! Estola lupasi.

Seija Haapalehto kertoo, että pääaiheeksi otettiin erilaiset kuulovammat ja kuulopäivä järjestetään nyt lauantaina, jotta työssä olevat voivat myös osallistua. Haapalehto on vahva vaikuttajanainen. Hän istuu mm. Keski-Pohjanmaan keskussairaalan hallituksessa ja toimii Kokkolan tinnitusvertaistukiryhmän vetäjänä. Kuuloyhdistykseen hän odottaa innokkaista kasvoja mukaan.

– Vetovoimainen yhdistys saadaan, kun saamme yhdistyksen vieraaksi mielenkiintoisia luennoitsijoita ja asiantuntijoita. Meillä tulee olla myös vastaanottava mieli, kun hoidamme mukana uusia jäseniä. Kuulotyön tulee näkyä suurelle yleisölle, hän kertoo.

EevaKaarina Lampinen saapui tapamaan Marja Estolaa. Lampinen on toiminut Estolan opettajana lääketieteellisessä tiede-

Vas. Keski-Pohjanmaan Kuulo ry:n puheenjohtaja Veijo Uusitalo. Mukana messissä Länsi-Suomen kuulopiirin kippari Markku Kallio Vaasasta.

Vas. korvalääkäri Maria Estola saapui Imatralta vierellään kuntoutussihteeri Tuija Vuori.

EevaKaarina Lampinen on tehnyt vaikuttavaa lääketieteellistä uraa myös ulkomailla.

Seija Haapalehto oli tyytyväinen päivän antiin.

kunnassa Tampereen yliopistossa.

– En tiennyt tinnituksesta niin paljon. Koko päivän ohjelma oli mielenkiintoinen ja hyvin järjestetty.

– Kuulonhuolto on tavattomasti edistynyt vuosikymmenten saatossa. Ennen pidettiin huonoa kuuloa nolona. Olen yllättynyt, miten kuulokojeet ovat kehittyneet.

Kuulopäivässä puheenvuoron esittivät lisäksi talousjohtaja **Minna Korkiakoski** Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiiristä. Kuuloliiton tervehdyksen toi kuntoutussihteeri **Tuija Vuori**. Esteettömyydestä luennoi erityisasiantuntija **Jukka Rasa** Kuuloliitosta ja apuvälineistä **Pekka Hiippala** FinFonic Oy:stä. **Paula Annala** esitteli Keski-Pohjanmaan Kuulon toimintaa.

Mukana tapahtumassa oli myös Kokkolan Matkailu Oy.

Onnistunut retkipäivä

Lauantaina 28.toukokuuta Kuusan Kuulostaen 39 innokasta retkeläistä körötteli puolipilvisessä säässä kohti Helsinkiä. Ravintola Kaisaniemessä meitä odotti herkullinen lounaspöytä. Ravintoloitsija toivotti meidät kaikki tervetulleiksi Suomen vanhimpaan yhtäjaksoisesti toimivaan ravintolaan, joka perustettiin vuonna 1827. Kaisaniemen ravintola on toiminut varsinkin ylioppilaiden kokoontumispaikkana sekä marsalkka Mannerheimin suosimana ruokapaikkana. Saimme kurkistaa myös Marskin salaovea, josta hän aina piipahti ravintolan suojiin.

Kakkukahvien jälkeen tutustuimme Kasvitielliseen puutarhaan pirteän oppaan johdolla. Ihmettelemistä riitti mitä erilaisempien kasvien parissa. Kuljettajamme yllätti meidät kaupunkikierroksella Helsingissä. Juhlavuoden kunniaksi kuvautimme itsemme Sibeliuksen monumentilla. Helsingin matkakeskus tuli tutuksi, samoin Kalasataman suuri rakennusprojekti.

Onnistuneesta retkipäivästä saamme kiittää Kymin 100-vuorissätiötä yhdistyksellemme myöntämästä avustuksesta ja kiitos myös kaikille retkeläisille onnistuneesta matkasta.

Kuusan Kuulosten kesäretki

Heinäkuun kesäinen sunnuntai keräsi Etapille innokkaita matkallisia teatteriretkelle, joka suuntautui tänä kesänä Heinolan kesäteatteriin, jossa esitettiin farssi ”Voi veljet”.

Aikataulun mukaisesti pääsimmekin matkaan ja reitin varrelta keräsimme vielä murtamia matkalaisia mukaan ja niin automme suuntasi kohti Heinolaa, jossa oli varattu lounas upeassa, idyllisessä, vanhassa kirjapainotalossa. Maukkaan aterian jälkeen siirryimme Heinolan Lintutalolle papukaijoja ym. lintuja katselemaan ja kuvaamaan. Ennen teatteriesityksen alkua oli mahdollisuus vielä surfailla

kesäisessä Heinolassa. Jotkut löysivät tiensä torille, jotkut sataman terassille laivoja katselemaan.

Teatteriesitys ”Voi veljet” oli ratkiriemukas farssi, jossa TV:stä tutut esiintyjät vetivät osansa hyvin ja saivat yleisön mukaansa.

Erityisesti iloitsimme siitä, että kesäteatterissa oli erittäin hyvä induktiosilmukka ja niin kaikki huonokuuloisetkin pääsivät juoneen mukaan.

Antoisan ja virkistävän retkipäivän jälkeen oli taas hyvä palata kotinurkille odottamaan kerho- ja lähipalvelu toiminnan alkamista.

Virkistyspäivä Yyterin upeissa merimaisemissa

Saappaanheittoa, hiekkaolympialaisia, siiliarkartelua ja lähialueretkiä – mm. näistä aineksista oli Lounais-Suomen kuulopiirin virkistyspäivä 11.6. tehty. Päivä järjestettiin Porissa, Yyterin Kylpylähotellissa - meren äärellä, hiekkadyynien sylissä.

Munanheittoa

Tapahtumaan osallistui virkistyspäivien historian suurin osallistujamäärä, noin 150 osallistujaa. Piirin alueen 16 yhdistystä olivat kahta lukuunottamatta edustettuina.

Kylpylän alueella oli monenlaista puuhaa: hiekkaolympialaiset, saappaanheittoa, ka-raokelaulua, kädentaitopiste, arpajaiset, rastirata ja maahantuojan apuväline-esittely. Tanssimaankin pääsi halutessaan.

Näiden lisäksi ohjelmassa oli myös myös lähialueretket Meri-Porin ympäristössä. Tutustumiskohteina olivat Suomen Hyötytuulen tuulivoimapuisto, Kaanaan vesitorni, Garage Gukkenhaimi, jossa on esillä satakuntalaisten taiteilijoiden ja käsityöläisten tuotteita sekä Leila Tuuren kirjailijakoti.

Hiekkahiihtoa, kuvassa vasemmalla Hilikka Viljanen, suksilla Marja-Liisa Kyläsiipä, Simo Kyläsiipä ja Rauno Viljanen (nämä kaikki neljä Loimaan Seudun Kuulorystä), takana matkaa mittaa olympialaisten toimistijana Meria Mäkinen (Sastamalan Kuulo ry)

TEKSTI JA KUVA: LEILA LIIKAVAINIO

Kiertomatkan antia

Sodankylän Kuulo ry:n vuoden 2015 syyskokoukseen osallistuneet jäsenet esittivät evästyksenä tämän vuoden virkistysretken kohteeksi käyntiä Paavo Väyrysen Pohjanranta-tilalla Keminmaassa. Niinpä hallitus päätti satsata jäseniinsä ja järjestää esitetyn retken, jolle saivat lähteä myös ei-jäsenet. Aikataulullisesti sopi mainiosti samalla tehdä sekä kulttuuri-että virkistysmatka.

Lauantai-aamuna 6.8. lähdettiin 35 hengen porukalla katsomaan Väyrysen kirjoittamaa ”Urho ja hänen kisällinsä”-teatteriesitystä, joka oli tämän kesän viimeinen. Tunnelma oli

vanhan navetan ylisille kunnostetussa salissa intensiivinen ja käsin kosketeltava osittain esityksen sekä osittain täpötäyden salin ja hellepäivän johdosta. Meidän seurue ohjattiin saliin kuin kunniavieraat konsanaan reilusti ennen esityksen alkamista. Paikat oli järjestetty kohtaan, jossa isoista ladonovista tuli ulkoa ajoittain tuulahduksena virkistävää ilmaa. Teatteriesitystä ovat arvostelleet asiantuntijat jo jokaisessa lehdessä. Me olimme tyytyväisiä ja totesimme yhteistuumin, että esitys oli Paavon näkemys tapahtuneista asioista. No, ehkä Urho olisi saanut halata rva Hallamaata.

Sodankylän Kuulo ry:n retkeläiset Kukkolankoskella Lauttamies-patsaalla 7.8.2016.

Kirjoitustulkkauksen oli meidän jäsenen tilaamana hoidettu ja se palveli lähes koko salia.

Seuraavaksi kävimme syömässä perinteistä karjalanpaistia lisukkeineen. Paanukirkkoon tutustuimme ja ihastelimme sen sekä sisä- että ulkopuolista asua. Ennen illan rientoa katsoimme iltakävelyllä Pohjanrannan tiluksia ja sitä valtavaa moninaista kokonaisuutta, joka siellä on. Paikkahan on lisäksi kauniin Kemi-joen rannalla. Osa kävi tutustumassa myös alakerran kylpylään. Illan päätteeksi navetan yllisillä oli jälleen hikinen tunnelma Eija Kantolan tanssittaessa väkeä. Navetan alakerran ravintolassa oli myös tanssilattia ja meidän monien odottama karaokepaikka, jossa meidänkin joukosta rohjettiin esiintymään.

Kun aurinko paistoi koko päivän, niin huoneissakin oli lämmin eikä auki laitettut ikkunat juurikaan tuoneet viileyttä. Sellainen on tämä meidän Pohjolan lämmin ja valoisa kesä kuumimmillaan. Kuitenkin kaikki olivat virkkuina jo kahdeksan jälkeen aamiaisella. Kotituliaisina näkyi monen pussissa olevan Pohjanrannan omassa viinikellarissa tuotettuja marjaviinejä.

Mainostamatta mitenkään Paavo Väyrysen saavutuksia tilalla todetaan kuitenkin, että Kemijoen rannalla oleva kolmisen vuotta tyhjiään ollut entinen vaivaiskoti, sittemmin kunnallis- ja vanhainkoti ja nyt Pohjanranta

on moninaisuudessaan jo näkemisen arvoinen.

Aamupalan ja huoneiden luovutuksen jälkeen seuraava kohde oli Haaparanta, jossa suoritettiin nk. ”pakolliset Ruotsin ostokset”. Käytiin myös nuoliopastetussa Ikeassa, eikä kukaan eksynyt sinne.

Ystävällinen JBussin Tapio-kuski käytti meitä vielä katsomassa vapaana kuohuvaa Kukkolankoskea. Lippoajia ei joella ollut kuin pari, eikä näyttänyt siikaa lippoon eksyvän. Lauttamies-patsaan edessä otettiin ryhmäkuva. Nk. Arpelan tien kautta matka jatkui nelostielle ja sieltä kotiin.

Vanhat aivomme saivat monta virikeimpulsia. Sää suosi, aurinko paistoi, oli tyyntä ja vasta kotimatalla Arpelan tiellä tulivat tälle kesälle tyypilliset rankat sadekuurot. Tunnelma linja-autossa oli puheensorinan ja naurun remahduksien täyttämä, välillä puhuttiin asiaa ja taas asian vierestä, välillä kerrottiin vitsejä ja kerrattiin vanhoja asioita. Reissussa saimme paremmin tutustua toisiimme, vaikka tuttujahan me olemme jo entuudestaan.

Meidän matkasta muodostui monipuolinen, kun kulttuuri- ja virkistysmatkasta tuli vielä luonto- ja ulkomaan matka. Kiitokset siitä kuuluu kaikille mukana olleille, koska yhdessä me teimme siitä onnistuneen.

TEKSTI: KYÖSTI KAUPPINEN,
SAARIJÄRVEN SEUDUN KUULO RY:N PUHEENJOHTAJA

”Kun rapataan niin roiskuu...”

...on yleinen sanonta silloin, kun on tehty jokin sellaista mistä kaikki eivät ole tykänneet. Suomea kiertää parhaillaan Kuuloliiton omistama kuuloauto. Matkailuauto on rakennettu kuuloseulan tekoja varten. Auto on sen verran laadukas, että se on ollut Kajaanin keskus-

sairaalassa lainassa, kun sairaalassa on tehty laaja remontti, jolloin kuuloseulan tekeminen ei ole ollut sairaalalla muuten mahdollista.

Täällä Saarijärvellä oli samainen auto kierrolla 20.–22.6. ja 4.–6.7. Kävimme kaikissa yhdistyksessämme kuuluvissa kuntataajamissa

aakkosjärjestyksessä sanottuna Kannankoskella, Karstulassa, Kivijärvellä, Kyyjärvellä, Pylkönmäellä ja Saarijärvellä. Urakka oli vapaaehtoisina oleville ihmisille haastava ja raskaskin. Mutta TE JAKSOITTE ILOISINA, YSTÄVÄLLISINÄ TEHDÄ TÄMÄN VALTAVAN TYÖN. SIITÄ TEILLE KAIKILLE ISOT SYDÄMELLISET KIITOKSET YHDISTYKSEN PUOLESTA.

Sydämelliset kiitokset myös Teille kaikille yhteistyökumppaneille, kauppiaat eri paikkakunnilla järjestitte meille paikat ja sähköt toteuttaa kuuloseulan teko eri paikkakunnilla.

Mutta tämä edellä kerrottuhan ei olisi voinut tapahtua ilman TEITÄ, jotka kävitte niin runsaslukuisina kuuloseulan teettämässä itsestänne. Teidän kanssa työskentelystä jäi oikein makean mantelipullan maku suuhun, jota en henno missään tapauksessa pestä suustani pois. KIITOKSIA TEILLE KAIKILLE.

Kaiken kaikkiaan sellainen tuntuma ja maku jäi tästä kuuloseula touhusta, että olimme oikealla asialla. Meille on luotu monta tärkeää aistia, jotka ovat ERITTÄIN TÄRKEITÄ.

Näkö, kuulo, haju, maku ja tuntoaistit. KUULLOSSA tapahtuu ikään kuuluva alenema, jolle emme mahda mitään. Kyllä kai me teimme työmme sen verran hyvin, että ihmiset olivat menneet saamansa kuulokäyrä tulosteen kanssa varaamaan aikoja tarkempiin tutkimuksiin keskussairaaloihin pääsyä varten. Tämä juuri oli se kaikkein tärkein asia, jonka takia koko kuuloseula-auto on Kuuloliitolle hankittu.

”Kun rapataan niin roiskuu...” Tekemisemme on huomattu myös keskussairaaloiden kuuloasemilla. Siellä tietysti tulee ruuhkaa, jolloin on syytä turvautua puhelimeen ja alkaa soittelemiset tätä vapaaehtoistyötä tekeville, että ”eihän molempiin korviin ikääntyneille kuulolaitteita...” Korvalääkärit soittelee terveystieteiden keskukseseen... soitelkoot vaan. Olen ylpeä siitä, että olen voinut olla jonain pienen pienenä ”jäniksenjalkana” edistämässä Teidän kuulotieteen suhteen jotka tosiaan runsaslukuisina kävitte Saarijärven seudun Kuulo ry:n järjestämissä kuuloseuloissa.

Työmme jatkuu. Hyvää alkusyksyä kaikille.

TEKSTI: JOHANNA LEINONEN

Kuuloauto kiersi Kainuussa

Kun Kuuloliiton kuulautoa hankinta varmistui ja tieto siitä kiiri, alkoi Kainuussa käydä keväällä kuhina. Sotkamon Kuulo ry:n puuhamies **Tapio Laine** ryhtyi yhteistyössä Kainuun kuuloyhdistysten kanssa pohtimaan sopivaa ajankohtaa auton Kainuun kiertueelle. Useampi päivä oli tarkoitettu Kainuuta kiertämään, jotta mahdollisimman moni tavoitettaisiin. Yhteistyössä mukana olivat Kainuun kuuloyhdistykset Kajaanin Seudun Kuulo ry, Sotkamon Kuulo ry, Kuhmon Kuuloyhdistys ry ja Ylä-Kainuun Kuuloyhdistys ry.

Auto kurvasi Suomussalmelle 23.5. Siitä huolimatta tekniikka yllätti meidät. Päivän mittaan runsaat parikymmentä kävi testauttamassa kuulonsa. Ylä-Kainuun kuuloyhdistyksen puheenjohtaja **Veli Manninen** edusti esittelypöydän takana ja rupatteli kuulauto-päivään osallistuvien ihmisten kanssa. Oheisohjelmassa oli kuuloluento, jonka piti kuntoutussihteeri **Johanna Leinonen**.

24.5. oli kokemusta jo karttunut yhden päivän osalta, joten Sotkamoon auto parkeerasi jo tottuneesti. Sotkamossa kuulautopäivää vietettiin Rytilahden leirikeskuksella kevät-karkeloiden merkeissä. Sotkamon Kuulo ry:n puheenjohtaja **Olavi Koutaniemi** oli jo toivotamassa ensimmäisiä tulijoita tervetulleeksi ja yhdistyksen naisväki jo viritteli letunpistoa kodalle. Kodalla kävi lähes sata henkilöä lettukahveilla nauttien oheisohjelmasta ja

harmonikkamusiikista. Kuuloseulassa vieraili kolmekymmentä henkilöä.

Auto jatkoi matkaansa Kuhmoon 25.5. Ensimmäisen tunnin aikana ajat kuuloseulaan oli jaettu ja Kuhmon Kuuloyhdistyksen puuhanaiset puheenjohtaja **Eine Karvonen** ja **Raija Ronkainen** joutuivat jakamaan jo ”eiota”. Päivän aikana oli monta luentoa, joille moni jäi kuulolle. Qlu Oy:stä **Mikko Haho** luennoi induktiosilmukoista ja induktiivisesta kuuntelemisesta. Kuuloseuloja tehtiin 34.

Torstaina 26.5. kuulauto saapui Kajaanin Kauputorille. Sää ei tällä kertaa hellinyt tapahtumaa, mutta siitä huolimatta Kajaanin Seudun Kuulo ry:n väki toivottivat kaikki tulijat lämpimästi vastaan ja jakoivat kuulotietoutta. Esittelypöydän takana häärasivät puuhanaiset **Pirkko Kuorikoski**, **Irja Vuorio**, **Aira Salenius** ja **Esteri Säkkinen**. Kuuloseulassa kävi parikymmentä henkilöä.

Viimeisenä vaikkei vähäisimpänä oli vuorossa Paltamo 27.5. Tässä kohden vaihdoimme kollegani kanssa vuoroja ja **Tiina-Maija Leinonen** oli mukana Paltamon kuulopäivässä. Kuuloseulassa kävi 12 henkilöä, jotka saivat tärkeää tietoa omasta kuulostaan.

Viikko vierähti nopeasti, päivät olivat tiivitä, mutta antoisia. Kenties ensi keväänä tavaataan jälleen kuulautoa merkeissä Kainuussa.

Kuuroutuneiden tapahtuma

Hyvinvointikartano Kaisankodissa 5.–7.5.2016

Espoossa keväinen luonto oli kauneimmillaan tervehtien meitä eri puolilta maata tulleita osanottajia: valkovuokot kukkivat, koivut olivat hiirenkorvalla ja aurinko paistoi. Hyvinvointikartano Kaisankoti on saanut alkunsa arvostetulle presidentinrouva **Kaisa Kalliolle** (28.5.1878–24.11.1954) 60-vuotislahjaksi kansalaiskeräyksellä saaduilla tuloilla. Kaisa Kallio halusi auttaa naisia, jotka ”elämän vaikeuksista ja ruumiillisista sairauksista ja masentuneina kaipasivat tervehtymistä ja sielunrahaa”. Keväisen tapahtumamme ohjelma sisälsi paljon juuri näitä yhä ajankohtaisia henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin teemoja.

Ensimmäisenä iltana tutustuttiin ja tavattiin vanhoja tuttuja. **Liisa Sammalpenger** teetti meillä yhdysvaltalaisen ALDA News-lehden ”yksi meistä”-mallin mukaista kyselysarjaa. Syntyi mukavia keskusteluja yhteenkuuluvuuden hengessä Liisan haastattellessa vastaajia.

Seuraavan aamun ensimmäinen aihe oli kosketusviestit. Suomen Kuurosokeat ry:tä edusti järjestöohjaaja **Sanna Nuutinen** ja FT **Stina Ojala** Turun yliopiston informaatioteknologian laitokselta. Miten ilmaista kuurolle/sokealle, että nyt on hätätilanne? Samoin saimme neuvoja kuurosokeiden kohtaamiseen. Tulkkien ammattitaito auttaa heitä tunnistamaan pienet merkit kohdattavan elekielessä. Vieraampien on aluksi vältettävä liiallista läheisyyttä.

Aivot – korvaamaton kovalevy oli Aivoliiton projektisuunnittelija, TtM **Ville Niemen** esityksen aihe. Korvaamaton kovalevy -hanke (2014–2017) on osa kolmen liiton, Aivoliiton, Sydänliiton ja Diabetesliiton Yksi elämä -ter-

veystalkoita.

Kiltti muille - entä itselle?, kysyi teologi, kirjailija **Anna-Liisa Valtavaara** luentonsa ot-sikossa. Valtavaara tuntee aiheensa perusteellisesti. Hän on julkaissut aihepiiristä lukuisia kirjoja, mm ”Kiltteydestä kipeät”, jonka hän on omistanut kaikille aidompaa ja armollisempaa elämää kaipaaville. Liian kiltti on toisia miellyttävä suorittaja, joka tukahduttaa omat tarpeensa ja tunteensa. Oma elämä voi jäädä elämättä.

Kansainvälisestä kuuroutuneiden toiminnasta toivat terveisiä Liisa Sammalpenger ja **Kalle Tervaskari**. Liisa kertoi yhdysvaltalaisen kuuroutuneiden järjestön ALDA:n (Association of Late-Deafened Adults) toiminnasta ja viimesyksyisestä osallistumisestaan ALDA:n vuosittain järjestettävään konventtiin. Yhdysvaltalainen malli toiminnan ylläpitämiseen perustuu lahjoituksin saatavaan apuun, toisin kuin Suomessa, jossa yhteiskunta tukee kuulovammaisia mm apuvälinein ja tulkkipäätöksiin.

Kalle kertoi tulevista kuuroutuneiden kansainvälisistä tapaamista. On hienoa, että Liisa, Kalle ja muut pitävät kielitaitoisina yhteyttä muiden maiden tilanteesta ja uutisista. Se antaa tukea ja näkökulmaa elämään kuuroutuneena nyky-Suomessa ja maailmalla.

Asiapitoisen ohjelman kevennyksinä toimi mm. **Marie Ristimäen** järjestämä akvarellikoulu. Ei ole vesiväreillä taiteilu ihan helppoa, mutta hauskaa meillä oli taideteostemme arvioinneissa. Lisäksi ohjattu ulkoliikunta sopi hyvin tapahtuman teemaan.

Kiitos kaikille ohjelman valmisteluun ja järjestämiseen osallistuneille.

TEKSTI: PEKKA VUORELA,
KEURUUN KUULOKERHOLAINEN

Pitäkää kuulosta huolta!

Lauantaina 16. heinäkuuta saimme Jyväskylän Kuulo ry:n myötävaikutuksella Keuruulle Kuuloliiton kuulonauton testaamaan kuuloaamme.

55 kävijää tunti kuulonsa heikentyneen, ja heistä usealle testitulokset suositti kuulontutkimista. Osalle osoittautuu ehkä jatkossa tarpeelliseksi hankkia kuulolaitekin.

Hyvä kuulo on lahja elämäntaipaleella. Sen voi saada takaisin kuulolaitteella, joka on vielä ilmainen, vaikkakin lainassa. Laite on palau-

tettava sinne, mistä se on lainattu, siis Jyväskylään. Keuruun terveyskeskus tekee sen puolestanne, kun ette enää tarvitse. Keuruun terveyskeskuksen kioskikahviosta voi ostaa pattereita. Saaduista varoista osa tulee jäsenen käyttöön, retkeilyyn sekä virkistykseen. Kuuloliitolla on miellyttävä kurssi- ja koulutuskampus Kuhmoisten Kopolassa.

Ollaan kuulolla ja kuullaan linnunlaulua sekä heinäsiirran sirtystä, vieläpä oman kulan kuiskauksetkin!

Tehdä ja tunnelmoida

Iät ja ajat on perustettu yhdistyksiä olojen parantamiseksi. Kun yhteinen etu ja tarve vaativat ja kun on alue, jolla toimia, sekä ihmisiä ottamaan reviiri haltuun, niin syntyy yhteisö. Esimerkistä käy yhdistykseni Kalajokilaakson Kuulo ry. Se syntyi 39 vuotta sitten nimellä Kalajokilaakson Kuulovammaiset. Toiminnan tarkoitus on toteuttaa paikallisesti kuulovammaisten ihmisoikeudet. Se ja meille ihmisille ominainen elämän tarkoituksen hakeminen on liikkeeseen vauhtia antava ponnin.

Voidaksemme vaikuttaa yhteiseksi onneksi tarvitsemme ihanteiden lisäksi käveleviä jalkoja ja auttavia käsiä. Usein kuultu huokaus yhdistyksessämme on: tulisipa nuoria jäseniä. Mutta he ovat tekemässä oman elämänsä yhdistelmiä. Nuorten aika menee siihen. Onnitelkaamme itseämme, että olemme osanneet kasvattaa lapsemme ”elämään itseänsä varten” (Erich Fromm). Siis että nuoruudessa

jatketaan sukua ja vanhuudessa lisätään ikää auttamalla toisiamme.

Jäsenistöä rikastuttaa ihmisten erilaisuus. Tässä teemme jaon kahteen, luonteiden mukaan. Peukkuja ovat ne, jotka tunnelmoivat ja puhuvat, sitten toinen puoli on Ukkovarpaista, jotka menevät ja tekevät. Jäsenet valikoivat keskuudestaan tilanteen vaatimuksen mukaan sopivan keulakuvan joka vuosi. Sen päälle elimistö jauhamaan yhteisölle kaunista ja hyvää. Jäsenistö ukkovarpaineen ja peukkuineen kävelee ja tekee, ajattelee ja tunnelmoi.

Sellaista on humaani yhteistyö Kuuloliitossa, kotona, Suomessa jne. Asioiden osaaminen ynnä ukkovarvas ja peukku pitävät niitä pystyssä. Tämän tekstin suunnittelussa käytin oppeja, joita sain Kuuloliiton media-, julkisuus- ja vaikuttaminen -seminaareissa vuosina 2015–2016.

KUULOLÄHIPALVELUN ALUEELLINEN KOULUTUSPÄIVÄ

Haluatko Sinä toimia kuulolähipalvelutehtävässä?

Kuulolähipalvelutoiminnan päämääränä on ehkäistä erityisesti ikääntyneiden huonokuuloisten syrjäytymistä ja tukea heidän suoriutumistaan jokapäiväisessä elämässä. Tavoitteena on saada kuulokojeet aktiiviseen käyttöön helpottamaan ikääntyneen kuulemistä.

Päivän tavoitteena on tukea yhdistyksien vapaaehtoisia kuulolähipalvelun toteuttamisessa ja kehittämisessä. Kouluttajina toimivat Kymenlaakson keskussairaalan ja Pohjois-Kymen sairaalan audionomit, Mikko Järvinen, Tuija Kankkunen, Sari Laaksonen, kuulovammaisten kuntoutusohjaaja Tuula Heikkinen ja Kuuloliiton suunnittelija Riitta Pulkkinen.

Milloin 9.11.2016 klo 10.00 – 15.30

Missä Original Sokos Hotel Vaakuna, Hovioikeudenkatu 2, 45100 Kouvola

Kenelle Yhdistysten kuulolähipalvelua tekeville vapaaehtoisille, sekä henkilöille, jotka ovat kiinnostuneita tulemaan mukaan toimintaan.

Järjestäjä Kaakkois-Suomen kuulopiiri

Sitovat ilmoittautumiset 28.10.2016 mennessä
riitta.pulkkinen@kuuloliitto.fi tai p. 0400 750 566.

Kerro ilmoittautumisesi yhteydessä yhdistys ja mahdollinen erityisruokavalio.

Koulutustilassa on induktiosilmukka. Tulkkauksesta vastaavat osallistujat. Koulutus on maksuton. Matkat korvataan julkisten kulkuneuvojen mukaan. Kaakkois-Suomen kuulopiiri tarjoaa aamukahvin, lounaan ja päätöskahvin. Tilaisuus järjestetään opintokeskus Siviksen tuella.

Lapset leirillä luonnossa ja estradilla

On kesäkuun yhdeksäs päivä ja lasten leirin kuudes päivä. Edellispäivänä on Lapissa sata-nut lunta ja Rokualla, Utajärven maisemissa Oulun NMKY:n leirikeskuksessa lapset kipit-tävät pienissä sukissa ja t-paidoissa. Heillä ei ole kylmä, vaikka lämpöasteita on vain viisi.

Leirikeskus on täynnä elämää. Aamuryhmät ovat aloittaneet. Saunatuvalle Vaulujärven rannalla tenavat katsovat uteliaana korvakäy-täväkojetta, jota leirimummo **Karin Tuomala** heille näyttää.

Ryhmässä on tällä kertaa kuulovammaisten sisarukset.

– Onko kuulokoje kallis, entä sisäkorva-implantti? lapset kysyvät leirimummolta.

– Kuulokojeita voi koristaa hileillä, helmillä tai timanteilla, leirimummo kertoo.

Lasten silmät kirkastuvat, kun he katsovat vauvan pientä kuulokojetta.

– Jo kolmen kuukauden ikäisellä vauvalla voi olla koje, edellyttäen että kuulovamma on seulassa todettu.

Leirin johtaja **Taneli Ojala** astuu tupaan. Leirimummolla ja Ojalalla on hetki aikaa tuu-mailla, miksi lasten kannattaa hakea kesälei-reille.

– Monelle lapselle muodostuu tästä kesän

kohokohta. Vertaistuki on niin tärkeää, leirin johtaja sanoo.

– Tästä seuraa lapselle jatkumoa. Lasten leiriltä he siirtyvät nuorten leirille, sitä kautta Kuuloliiton jäseneksi. Leirillä he saavat myös vahvistusta kantaa hankalien tilanteiden yli, joita voi tulla vastaan murrosiässä, Karin ker-too.

– Kuulovammaisten lasten sisaruksille tämä on myös tärkeää. He näkevät, etteivät he ole ainoita. Lapset näkevät myös aikuisia kuulo-vammaisia leiriohjaajina.

– Kuulokojeen käyttäminen toimii esimerkki-nä. Lapsella on pokkaa pitää koje paikallaan, kun hänellä on hyvä itsetunto, Taneli lisää.

10-vuotias **Tommi** ja hänen 9-vuotias veljen-sä **Veeti** ovat tulleet Oulusta.

– Olen saanut leiriltä kavereita. Leirillä on parasta jalkapallo. Saan tehdä maaleja, Tommi hehkuttaa.

Tommilla ja Veetillä on kädessään Hill Climb Racing –peli.

– Kun saan oman puhelimen, lataan tämän heti, Tommi kehuu.

Veeti pitää eniten leikeistä ja Rokuan kyl-pyläkäynti oli hänelle mieleen.

Karin, Niko ja Toni pikapalaverissa kyökin puolella.

Leirimummon kuuluotuokiot kiinnostavat.

Estradi on meidän, tytöt toteavat.

– Daniel on paras kaverini leirillä, hän sanoo.

Päivän toimintaa rytmittävät ruokailut ja välipala, joiden välissä aika kuluu erilaisissa työpajoissa. Kuudennen leiripäivän teemana on teatteri. Salissa lapset saavat olla parrasvalojen loisteessa. Teatteripajaa ohjaavat **Paula** ja **Kaisla**. Toisessa ryhmässä lähdettiin tutkimaan luontoa. Ohjaaja **Toni Kesti** kuuluttaa lapset koolle.

– Pukekaa lämpimästi päälle. Ei shortseja! Välipalan jälkeen pelaamme ämpärimuistipeliä.

Luonto tutuksi

Leirimummosta huokuu lapsille turvallisuudentunne ja häntä on helppo lähestyä. Mum-molla on kädet täynnä työtä. Hän muonittaa, siivoaa ja toimii leirin hengettärenä. Taneli katsoo, että käytännön järjestelyt ja ohjelmat toimivat ja kokonaisuus on hallinnassa. Ohjaajilla on omat arvokkaat tehtävänsä. Tyttöjen tupavastaava **Viivi** käy kurkkaamassa, että kaikki on kunnossa. Vastaavasti **Arttu** huolehtii, että poikien puolella on sopu.

Pohjois-Suomen lasten leirille on saapunut 24 lasta.

Ohjaajien vuoro esiintyä

Veljekset vas. Tommi ja Leevi

Mielikuvitus valloillaan Vesileppiksessä

Kuuloliiton nuorten leirillä (13 -17 vuotiaat) oli mukana kolmisenkymmentä nuorta ympäri maata. Elokuun alun leiriviikon teemana olivat urheilu, seikkailu ja mielikuvitus.

Torstaina leiripäivän ohjelmassa oli liikuntaa eri muodoissa.

- Suorista jalat! **Silja** on mestari tässä. Koita **Iiro** sä välillä. Auttakaa kavereita, ohjaaja **Veera Viitala** hoputtaa nurmikentällä.

Toisella laidalla on asetettu keihäsrivistöön.

- Onni, karjaise kuin Tero Pitkämäki!

Onni heittää ja keppi lentää oitis paljon kauemmaksi.

Skills Competition tehtäväkentällä **Helmi** kipittää kovaa vauhtia.

- Juokse, juokse, jaksaa, jaksaa! kaverit kannustavat.

Nuoret ovat kehittäneet omille joukkueilleen nimet. Mukana ovat Aatelisto, Kingit, Alta-vastaajat ja Nikon ja Veeran enkelit.

Leirillä on harjoittelijana audionomiopiskelija **Virpi Jylhä-Ollila**. Fysioterapeuttina työskennellyt Virpi sanoo leirielämän olevan mielenkiintoista ja intensiivistä.

- Olen osallistunut leirimummo **Karin Tuomalan** pienryhmiin. Osa nuorista avautuu omista ongelmistaan ja syvällisiäkin keskusteluja on käyty. Minulla on tullut täällä äidilliset puolet pintaan. Kiusaaminen on noussut esille ja miten kuulo vaikuttaa kaveripiiriin, Virpi kertoo.

- Nämä leirit ovat älyttömän hieno ja loistava tilaisuus saada vertaisseuraa. Olen pohtinut, että saavathan nuoret riittävästi tietoa leirille hakeutumisesta.

Milla porskuttelee mielellään

Leevi ja Venla ovat ystäväystyneet leirillä

Arttu, Onni ja Rasmus pelikentän laidalla

Ja niin asetuttiin ryhmäpotrettiin

Imatralainen **Leevi** ja seinäjokinen **Venla** ystäväystyivät viime vuoden leirillä.

- Eka kerta oli niin hyvä kokemus, että päätin tulla uudestaan. Täällä on hyväksyvää ja kannustavaa porukkaa, Venla kertoo.
- Kaikki ovat kivoja ja ymmärtäviäisiä ja täällä on tasa-arvoista. Pidän myös ryhmätoiminnasta, ja erilaista rastityyppisistä tehtävistä, Leevi toteaa.

Puolen päivän aikaan Vesileppiksen aulassa

Kauniit ovat maisemat, toteavat vas. audionomiopiskelija Virpi Jylhä-Ollila ja Karin Tuomala.

tapahtui yllätys. Silloin koettiin herkkä ja iloinen hetki ja jopa siinä usealla kyynelkin vierähti. Nuoret ja ohjaajat luovuttivat Karinille itse tekemänsä lakanan kädenjäljillä ja ohjasivat hänet kuumakivihierontaan. Sitä ennen Karin halasi jokaisen leiriläisen vuorollaan. Tämä oli Karin viimeinen kesäleiri näissä merkeissä.

Nuorten leirin ”bossina” toimi totuttuun tapaan **Taneli Ojala**. Leiripäivän aikana saivat pokemonit olla rauhassa, niin paljon oli nuorilla vauhdikasta tekemistä. Viimeisen illan ohjelmassa oli Kuule mut – disco, jota nuoret odottivat kovasti.

Munaus menossa. Se on pelin nimi.

Teatteria, hiekkaa ja metsäseikkailuja

Hangon pitkä hiekkaranta on melkein kummallisen kaunis paikka viettää kesää.

Kesän toinen lastenleiri kokosi Högsandin leirikeskukseen Lappohjaan 28 kuulokojetta tai sisäkorvaistutetta käyttävää lasta sekä sisarusta tai ystävää. Meri, metsä ja vierailevat tähdet kannustivat seikkailuun.

Miten kukaan voi nauttia olostaan kylmässä merivedessä niin pitkään! Siellä sitä joka ta-pauksessa lilluttiin, sukelleltiin ja kasteltiin nekin, jotka yrittivät pitää itsensä lämpiminä ja kuivina. Hangon pitkä hiekkaranta on melkein kummallisen kaunis paikka viettää kesää.

Kahtena päivänä leiriläiset loivat rooleja ja kohtaamisia teatteripedagogi **Mirjami Heikkisen** työpajassa. Yksi ilta, yö ja aamu kuluivat puolestaan aarteenetsintään ja lapsenkokoisten kuoppien kaivamiseen, kunnes kävi ilmi, että aarrearkun oli ehtinyt ennen meitä kaivaa esiin hiekkamaasta ojentelevisissa männynjuurakoissa asuva Juuripeikko (tai ehkä oikea kirjoitusasu oli sittenkin Yuri-peikko)! Kuuloliiton erityisasiantuntija **Karin Tuomala** ja korvalääkäri **Elina Rytsölä** keskustelivat leiriläisryhmien kanssa kuulosta,

kuulokojeista ja huonokuuloisuudesta sekä kuulovammoista. Juostiin, jahdattiin, pelattiin ja leikittiin joukolla ulkona; välillä vetäydettiin huoneisiin ja nurkkiin Ohjaajatiimi **Taneli Ojalan** johdolla paitsi järjesti tekemistä, niin myös oli mukana heittäytymässä siihen. tai muuten vain etäämmälle keskustelemaan tai tekemään jotain paikoillaan ja hiljaisuudessa.

Lennossa nautitut välipalat, nuotioruoka ja savun haju, uiminen sekä vasta kypsyneet mustikat kuuluvat itsestään selvästi leirikokemukseen. Yhtä lailla jonkin poikkeuksellisen ja vaikuttavan tuntua luovat ystävyssuhteet, joita leirillä erityisellä intensiteetillä ja avoimuudella solmitaan ja syvennetään. Mitä ilmeisimmin sillä, mitä leiriviikon aikana koetaan, on leiriläisten mielessä ja elämässä hyvinkin kestävä sija.

				neitsyt	jalo- kaasu		matka- toimisto	poika- silla	voimakas tunne	uudes- taan
				asutti Perua						
										
				kupla			leipä- viljaa			
				-taksi			suun-			
							ehtoo		apää	puun haara
				vajota						ripa
kasvi			hapan makea							
piip- puihin						x2				
vesi- vaaka							valssi			
							tiukin			
					lautta		haamu	pö- lyt		ravun- pyydys
	? Media		pohjalla Pohtamo						+t	
				suksen pohjassa						
ollen- kaan								silmässä Roine		
							2x20kpl			
							judo- matto			
elämän- tehtävät			hissi- merkki				Feli- ciano	telkut		jumalar
										
					sekava osto				alusta!	
jälkiä urhei- lulaji							Sulo			
					kukku- via					

Lähetä ristikon ratkaisu **10.10.2016** mennessä Kuuloviestin toimituk-
seen os. Ilkantie 4, 00400 Helsinki. Liitä mukaan nimesi ja osoitteesi.

Oikein vastanneiden kesken arvotaan Otavamedian lehtilahjakortti.
Edelliskerran ristikon voittaja oli **Kerttu Pöyhönen** Suolahdelta.

Pärinää ja jytkettä Parkanossa

Rehtori Kimmo Vesanto haastattelee SM-sarjaa johtavaa rallikuski Mikael Vuotaria.

Erilaiset äänilähteet kiinnostivat Parkanon keskustan ala-asteen oppilaita, kun he saivat tutustua millaisia desibelilukemia lähtee mm. moottorisahasta, mopoautoista tai upouudesta Volvosta. Ylä-Satakunnan Kuuloyhdistys kantaa huolta melun aiheuttamista terveyshaitoista.

On toukokuun aamu ala-asteella. Rehtori **Kimmo Vesanto** ja koulun opettajat ovat koonneet ruokasaliin 250 oppilasta, koulun 4. – 6. luokkalaiset. Seinällä näkyy koulun hankkimat ääniliikennevalot.

- Hyvää huomenta, töräyttävät lapset kovalla äänellä.

Kuuloliiton erityisasiantuntija **Jukka Räsä** on desibelimittari kädessä, joka osoittaa lukemaa 92 dB. Rasan pitämän oppitunnin melusta ja sen vaaroista jälkeen oppilaat ryntäävät ulos. Koulun pihalle on tuotu erilaisia äänilähteitä. Useiden lasten sormet syyhyävät päästä lähelle mopoautoja, rallisprintautoa ja uutuuttaan hohtavaa rekkaa.

Jari Penttilä Veikon koneesta käynnistää ruohonleikkurin. Penttilällä on kupusuojaimet ja Rasan tekemä mittausta näyttää 87 dB. Raivaussaha käyttäjän korvan läheltä näyttää mittarissa lukemaa 102 dB. Moottorisahasta lähtee 110 dB.

Ylä-Satakunnan Kuuloyhdistyksen puuhamiehet **Asko Reentie** ja **Matti Taanila** olivat järjestäneet koulun pihalle lisäksi kuorma-auton, ralliauton ja traktorin. **Pertti Runsa** käynnistää maataloustraktorin. Tyhjäkäynnillä traktorin hytissä on 70 desibeliä. Lukema nousee 90:een, kun radio on kovalla.

Uuden Volvo-rekan hytissä vaikuttaa hiljaisemmalta, tyhjäkäynnillä 50 – 70 dB. Lapsilla on mahdollisuus päästä tutustumaan rekan hytin teknisiin ominaisuuksiin. **Jukka Ylinen** Rahtareista ja kuorma-automyyjä **Juha Ahti** esittelevät autoa. Jonoa kertyy.

Rekka on tuttu myös kuuloyhdistyksen puheenjohtaja Asko Reentielelle. Hän ajoi amma-

Jukka Rasa havainnollistaa lapsille desibelilukemia.

Ylä-Satakunnan Kuuloyhdistyksen puheenjohtaja, entinen rekkakuski Asko Reentie kipuaa tottuneesti rekan hyttiin.

tukseen rekkaa 27 vuotta ympäri Suomea.

- Töissä kuulin hyvin ja ei tullut mieleeni kukaan kuulonhuolto. 1990-luvulla vasen korvani kuuroutui, toisessa oli normaali kuulo. Olin yksikorvainen. Minun oli hankala havainnoida liikennettä satamissa, tehtaissa ja terminaleissa, kun ei tiennyt mistä väistää. pärjäsin katsekontaktilla.

Nyt Reentie on ollut kahdeksan vuotta tyytyväinen sisäkorvaistuteen käyttäjä.

Ralliautoilija **Mikael Vuotari** asettuu autoonsa ja lapset parveilevat auton ympärillä. Metrin päästä pakoputkea lukema on 110, auton sisälläkin 100 dB.

- Yleensä käytössä on äänieristetty kypärä.

Lapset olivat innoissaan ralliautosta.

Formulakisoissa meteliä on huomattavasti enemmän, hän toteaa.

Vuotari on rallisprintin Suomen mestari ja parhaillaan hän johtaa SM-sarjaa. Viikonloput kuluvat kisoissa. **Johannes Markkola** ja **Petteri Perälä** siirtyvät istumaan mopoautoihinsa. Normaali hurina osoittaa 60 dB:n lukemaa. Pää tärisee ja mopoauto vapisee, kun kaiuttimet laitetaan päälle. Bassot ja rummut rytisevät. Toisessa autossa desibelilukemat ovat 110, toisessa mittari käy jopa 130:ssa. Kipukynnys on 125 dB.

Kun äänenvoimakkuus nousee yli 85 desibelin, kuulo alkaa olla jo vaarassa. **Jenni Nevala** ja **Joona Hokkanen** FinFonicista esittelevät erilaisia kuulonsuojaimia. Päivän päätteeksi Reentie huokaa kiitollisena.

- Tämä onnistui täydellisesti. Hieman sovimme, että vastavanlainen tapahtuma olisi kahden vuoden syklein, olihan tässä työ järjestää. Tämä on myös uudenlainen malli yhdistyksille toteuttaa melutempaus.

Kihniö kuuluu yhdistyksen toimialueeseen.

- Ensi toukokuulla on vastaava tapahtuma Kihniössä, **Kalevi Rintamäki** sanoo.

Päivän ohjelmaan oli sisällytetty myös liikenneturvallisuutta.

Jari Penttilä demonstroi moottorisahan melua.

IISTIKON 3/2016 RATKAISU

T V
NÄÄVA UIVA
OKSASAKSET
LAPIO KARE
LAIVAKOKIT
EKOLA A V
SOSE PATA IRIS
STILLER HARAVA
JUTTU SEAN TAIN
TIETOUS ELOT K
K. PETI ALOHA
HÄÄVI ILKKU A
IRROTA M IMURI
IRTI URAT IRAN
SYYT RANUA O K
ITÄÖSAT RANSKA
N AKIRA U
ASUJAT YLIAJOT
KALA APEA LOKA
IHOKAS TALIKKO
TASO EVÄT TAAS

Palautetta Kuuloviesti-lehdestä voit antaa verkossa osoitteessa: www.kuuloliitto.fi -> Kuuloviesti -> Anna palautetta.

Toimituksen yhteystiedot löytyvät lisäksi lehden sisäkannesta.

Keskustele luottamuksellisesti kirjoittaen

Viittomakielisille, kirjoittaen kommunikoiville ja omaisille

Tekstiviestit
Chat
Sähköposti

050 575 2266

<http://aidtools.com/auttavalinja/>
auttavalinja.paivystys@gmail.com

RAY tukee toimintaamme

Päivystysajat

ma, ke, pe
klo 19 - 22

Kuntoutuskurssit 2016

www.kuuloliitto.fi/fin/kuntoutus

Lasten ja nuorten kuntoutus

Sopeutumisvalmennuskurssit, perhekurssit/ Kela

Kuulovammaisten alle kouluikäisten lasten perhekurssi, sopeutumisvalmennuskurssi (5 vrk) Kelan kurssi nro 60890, jakso 14.-18.11.2016

Kuulovammaisten koulunsa aloittavien lasten perhekurssi, sopeutumisvalmennuskurssi (5 vrk) Kelan kurssi nro 61903, jakso 12.-16.6.2017

Kuulovammaisten alakoululaisten lasten perhekurssi, sopeutumisvalmennuskurssi (5 vrk) Kelan kurssi nro 61904, jakso 24.-28.7.2017

Kuulovammaisten alle kouluikäisten lasten perhekurssi, sopeutumisvalmennuskurssi (5 vrk) Kelan kurssi nro 61902, jakso 6.-10.11.2017

Kuntoutuskurssit, perhekurssit/ Kela

Kuulovammaisten lasten perhekursi, kuntoutuskurssi Kelan kurssi nro 60886 (5+5+5 vrk) jaksot: 3. jakso 16.-20.1.2017

Kuulovammaisten lasten perhekursi, kuntoutuskurssi Kelan kurssi nro 60888 (5+5+5 vrk) jaksot: 2. jakso 12.-16.9.2016 ja 3. jakso 24.-28.4.2017

Kuulovammaisten lasten perhekursi, kuntoutuskurssi Kelan kurssi nro 60887 (5+5+5 vrk) jaksot: 2. jakso 30.1.-3.2.2017 ja 3. jakso 31.7.-4.8.2017

Kuulovammaisten lasten perhekursi, kuntoutuskurssi Kelan kurssi nro 60889 (5+5+5 vrk) jaksot: 1. jakso 17.-21.10.2016, 2. jakso 6.-10.3.2017 ja 3. jakso 18.-23.9.2017

Kuulovammaisten lasten perhekursi, kuntoutuskurssi Kelan kurssi nro 61886 (5+5+5 vrk) jaksot: 1. jakso 27.-

31.3.2017, 2. jakso 28.8.-1.9.2017 ja 3. jakso 19.-23.3.2018

Kuulovammaisten lasten perhekursi, kuntoutuskurssi Kelan kurssi nro 61888 (5+5+5 vrk) jaksot: 1. jakso 15.-19.5.2017, 2. jakso 2.-6.10.2017 ja 3. jakso 14.-18.5.2018

Kuulovammaisten lasten perhekursi, kuntoutuskurssi Kelan kurssi nro 61889 (5+5+5 vrk) jaksot: 1. jakso 5.-9.6.2017, 2. jakso 20.-24.11.2017 ja 3. jakso 4.-8.6.2018

Kuulovammaisten lasten perhekursi, kuntoutuskurssi Kelan kurssi nro 61890 (5+5+5 vrk) jaksot: 1. jakso 23.-27.10.2017, 2. jakso 26.2.-2.3.2018 ja 3. jakso 8.-12.10.2018

Yksilölliset kuntoutusjaksot koko perheelle: Perheet voivat hakea Kelalta myös harkinnanvaraisen tai vaikeavammaisen kuntoutuksen yksilöllisiä kuntoutusjaksoja. Kela tekee harkinnanvaraisen tai vaikeavammaisen kuntoutuspäätöksen vuodeksi eteenpäin ja kuntoutuskoti räätälöi jaksot ajankohdat perheen kanssa.

Monimuotoryhmäterapia: Kyseessä ryhmämuotoinen avoterapia, jota puheterapeutti + musiikkiterapeutti ohjaavat yhdessä Kelan kuntoutuskeskessä. Yli 4-vuotiaat kuulovammaiset lapset, joilla on Kelan vaikeavammaisen kuntoutuksen status. Ryhmä koostuu eri lasten kuntoutuspäätöksistä. Ryhmässä on 4-6 lasta 10 - 40 kertaa á 60-90 min. Kuntoutukseen haetaan Kelan päätös kuntoutusvastuutahon suosittelemana kuntoutussuunnitelman ja kuntoutustarpeen mukaan. Kuntoutuksen aikana kuntoutujille on tarjolla puhe-musiikkikuntoutusta kuuntelun ja kielellisten taitojen tueksi sekä vertaistukea ja vanhemmille omaa ohjausta.

Aikuisten kuntoutus

Aikuisten yksilölliset kuntoutusjaksot kuulo- ja kuulonäkövammaisille kuntoutujille: Asiakkaat voivat hakea

Kelalta harkinnanvaraisen kuntoutuksen yksilöllisiä kuntoutusjaksoja. Kela tekee harkinnanvaraisen kuntoutuspäätöksen vuodeksi eteenpäin. Jaksot ajankohdat sovitaan asiakkaan ja Kuulo-Auriksen kanssa yhdessä siten, että Kuulo-Auris kokoaa harkinnanvaraisista aikuisista kuntoutujista ryhmiä, jotta vertaistuki jaksoilla toteutuu. Omainen/ omaiset voivat osittain osallistua kuntoutukseen.

Aikuiset työkäiset moniammatillinen harkinnanvarainen yksilökuntoutus/ryhmien jaksot

Työkäiset 1. jakso 15.-19.8.2016, 2. jakso 12.-16.12.2016 ja 3. jakso 20.-24.3.2017

Työkäiset 1. jakso 24.-28.10.2016, 2. jakso 6.-10.2.2017 ja 3. jakso 14.-18.8.2017

Seniorit 1. jakso 21.-25.11.2016, 2. jakso 9.-13.1.2017 ja 3. jakso 8.-12.5.2017

Lomatoimintaa

Kuulo-Auris järjestää vuoden 2017 aikana 9 MTHL:n tuettua lomajaksoa Helsingissä. Lomat ovat yleislomia, jotka on suunnattu eri ikäryhmille: lapsiperheille, työkäisille sekä eläkeikäisille.

<http://www.auris.fi/mtlhn-lomat>

Koulutus

Kuulo-Auris kouluttaa ammattihenkilöitä tilauksesta. Koulutuksen sisältö suunnitellaan yhdessä tilaajan kanssa.

Lisätietoja: Kristiina Laakso p. 050 5118 046, Leena Krohn 040 5908 293
kristiina.laakso@auris.fi, leena.krohn@auris.fi

Kuulo-Auris Oy
Ilkantie 4, 00400 Helsinki
<http://www.auris.fi>
Kelan sivut: www.kela.fi

Kopolan kurssikeskus

Huonokuuloisten eläkeläisten sopeutumisvalmennuskurssit

* 19.–23.9.2016

* 17.–21.10.2016

* 31.10.–4.11.2016

Täynnä. Uudet hakijat siirtyvät vuoden 2017 puolelle.

Viitotun puheen ja kokonaiskommunikaation kehittämiskurssi
24.–28.10.2016

Täynnä

Lomatoimintaa Koplassa

Tuetut lomat teemalla: Virkistystä, vertaistukea ja elämänvoimaa
5.-10.9.2016, 10.–15.10.2016.

Täynnä.

Itsemaksettavat lomat ja viikonloput

Nämä on tarkoitettu kaikille kiinnostuneille. Lomatapahtumien hintaan kuuluvat ruokailut, majoitus ja opetus. Hinta vaihtelee 100 ja 200 euron

välillä riippuen tapahtuman kestosta ja tyypistä. Ilmoittautuminen Kopolaan. Kesäpäivät sisältävät liinavaatteet. Viikonloppuihin ei sisälly liinavaatteet mutta ne voi saada 15 euron lisähintaan Kopolasta tai tuoda itse. Viikonloput alkavat perjantai-iltana, jolloin on iltapala ja saunominen.

Lisätietoa ja ilmoittautuminen:
p. (03) 5522 111,
satu.laitinen@kuuloliitto.fi

Kirjallisuuspäivät

27.–29.9.2016 120 €

Vetäjänä Päivi Pöntys.

Eräviikko

6.-9.10.2016 200 €

Vetäjänä Kaija ja Pentti Latva-Koivisto.

Some-viikonloppu

21.–23.10.2016 100 €

Vetäjänä Eija Isaksson.

Viitotun puheen viikonloppu II

11.–13.11.2015 100 €

Vetäjänä Sanna Lehtoväre.

Kekri (Sadonkorjuun juhla)

18.–20.11.2016 100 €

Vetäjänä Kaija Latva-Koivisto.

Jouluaskarteluviikonloppu

9.-11.12.2016 100 €

Vetäjinä Pirjo Hakanen ja Markku Laitinen.

Saarankotisäätiö maksaa alueensa kuuloyhdistysten jäsenille (10 ensimmäistä ilmoittautunutta) yhden keran viikonloppun kokonaan: Viitotun puheen viikonloppu 11.–13.11.2016 ja Kirjallisuuspäivät 27.–29.9.2016.

Yhteystiedot:

Kuuloliitto ry, Kopolan kurssikeskus,
Johtaja Satu Laitinen
Velisjärventie 50, PL 11, 17801 Kuhmoinen,
03 5522 111, 040 7703803,
satu.laitinen@kuuloliitto.fi
Kotisivut: www.kopolakuhmoinen.fi
Facebook sivut: Kopola Kuhmoinen

KUULOLIITON ALUEELLISET SOPEUTUMISVALMENNUSKURSSIT 2016

Kuuloliitto järjestää vuonna 2016 ikääntyneille kuulokojeen käyttäjille ja heidän läheisilleen alueellisia sopeutumisvalmennuskursseja. Syksyn kurssipaikkakunnat ovat:

11. - 12.10.2016 Viitasaaari,
Lummeniemien leirikeskus

15. - 16.11.2016 Kuusamo,
Hotelli Rantasipi Rukahovi

Sopeutumisvalmennuskurssien tavoitteena on, että osallistujat saa-

vat tietoa ikäkuulosta ja sen vaikutuksista toimintakykyyn. Ohjelmassa on kuulokojeen käytön opastusta, huulilitaluvun harjoitusta ja vertaiskeskusteluja huonokuuloisuuden kokemuksesta sekä voimaantumisen keinoista. Kurssin aikana tutustutaan myös induktiosilmukan ja kirjoitustulkauksen käyttöön.

Kurssit sisältävät kurssiohjelman, täysihoidon ja majoituksen kah-

den hengen huoneessa. Kurssit järjestetään Raha-automaattiyhdistyksen tuella ja ovat osallistujille maksuttomia. Matkakuluista osallistujat vastaavat itse.

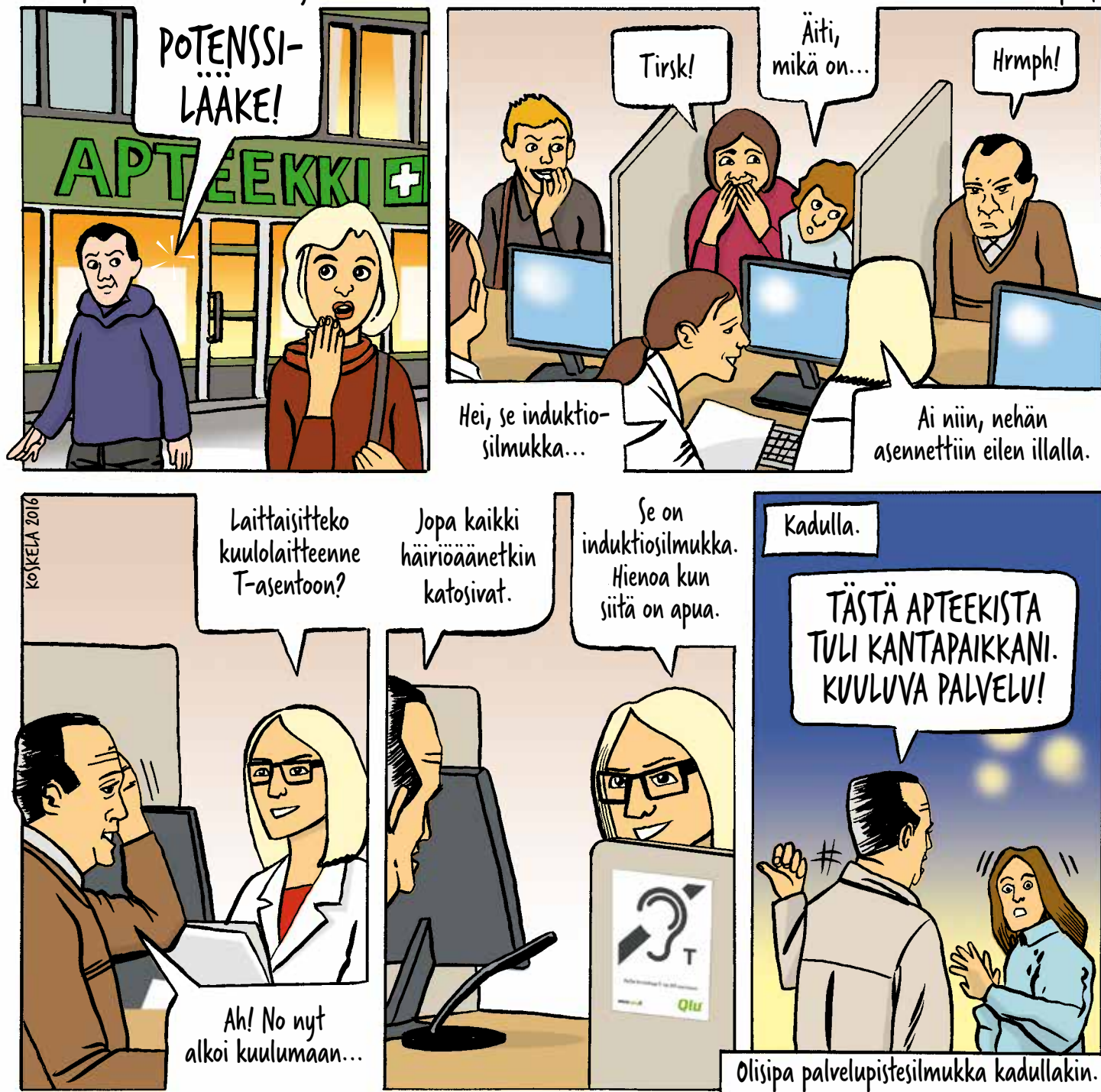
Kurssikokonaisuuteen kuuluu jatkotapaaminen, joka järjestetään noin puolen vuoden kuluessa varsinaisesta kurssista. Tapaamisen aikataulu sovitaan kurssilla.

Lisätietoa ja hakemuslomakkeita saa kurssivastaava, kuntoutussihteeri Maria Timoselta p. 0400 903 407, maria.timonen@kuuloliitto.fi,

Kuuloliiton aluetyöntekijöiltä, liiton verkkosivuilta www.kuuloliitto.fi > kuntoutus > kurssit > muu sopeutumisvalmennus.

Hakemukset tulee lähettää viimeistään kolme viikkoa ennen kurssia osoitteella: Kuuloliitto ry, PL 1188, 70211 Kuopio.

Kaikille hakijoille ilmoitetaan kurssivalinnasta kirjeellä kaksi viikkoa ennen kurssia. Valinnassa etusijalla ovat hakijat, jotka eivät aikaisemmin ole osallistuneet huonokuuloisten sopeutumisvalmennukseen.

CI-KÄYTTÄJÄ: RYHTYISITKÖ TUKIHENKILÖKSI MUILLE SISÄKORVAISTUTETTA HARKITSEVILLE JA KÄYTTÄVILLE AIKUISILLE?

Kuuloliitto järjestää CI-tukihenkilöksi-viikonloppukoulutuksen 19.-20.11.2016.

Koulutus toteutetaan osana CI-tukiverkosto-projektia.

Haemme tukihenkilöiksi ihmisiä, joilla on sisäkorvaistute sekä halua toimia tukena muille sisäkorvaistutetta harkitseville tai käyttäville. Tarvetta uusille tukihenkilöille on etenkin

Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan, Kainuun ja Keski-Suomen maakunnissa sekä erityisesti eri-ikäisille miehille ympäri maata. Tarkemmat tiedot koulutukseen hakemisesta sekä koulutuksen

toteutuksesta löytyvät Kuuloliiton internetsivuilta kohdasta Vertaistoiminta > Sisäkorvaistutteen käyttäjät.

Lisätietoja saa CI-tukiverkosto-projektin

projektisuunnittelija Anna-Maija Toloselta, anna-maija.tolonen@kuuloliitto.fi, 044 752 5574) ja projektikoordinaattori Ilona Maula-Tervolta, ilona.maula-tervo@kuuloliitto.fi, 040 001 6308)

"Ibland skulle det vara underbart att höra som alla andra"

Vems tur var det egentligen att stiga ombord på planet?

På flygplatserna visas avgångsportarna och -tiderna i allmänhet bra på skärmarna. Problemen dyker upp först när jag står vid avgångsporten. Jag uppfattar inte vad som sägs i högtalarna så jag observerar vad alla omkring mig tar sig för. Det uppsstår en kö till porten, men en del av resenärerna väntar fortfarande lugnt. Så småningom börjar kön tunnas ut. Borde man redan ställa sig där eller vänta tillsammans med den andra gruppen? Helt tydligt är det fråga om platser som man ska uppsöka i olika ordning. Fram eller bak i planet? Vem går först?

Klockan visar redan fem över och bussen borde ha avgått på jämnt klockslag. Var jag försenad? Uppgifterna om bussen raderas från skärmen när avgångstiden är förbi, även om jag aldrig såg någon buss. Följande buss ser ut att dyka upp om trettio minuter. Paraplyet har jag också glömt hemma. Men sedan dyker bussen i alla fall upp. Bra så, då blir inte hörselimplantatet genomsurt under den våta huven i ösregnet.

Det här är situationer som många hörselskadade känner igen. Man skaffar sig inga ytterplagg utan att de är försedda med huva. Ändå plockar man för säkerhets skull av sig sin ci eller hörapparat när det öser ner och stoppar ner den i ett torrt fodral för att inte bara få några problem. Utan hörselhjälpmedlen kan man ju inte fungera på jobbet eller i sociala sammanhang.

Mina tankar går ibland till att alla människor har ju sina begränsningar. Men sedan kommer jag igen att tänka på hur många av mina problem som vore förhållandevis lätta att avhjälpa. Det finns olika anslagstavlor och skärmar uppsatta på olika väggar, bara man skulle bry sig om att uppdatera dem. På flygplatsen skulle man utöver avgångstiden också kunna ange vem som ska borda planet först.

Ingen är perfekt. Men ibland skulle det vara underbart om man hörde som alla andra, alltid och överallt. Utan bekymmer för batterier och laddning av batterier. Dessutom det att man inte alltid skulle behöva undersökas handripligen på flygplatserna utan skulle kunna gå igenom metalldetektorn som alla andra. Folk brukar ju alltid se frågande ut och undra vad det är som utgör ett hinder.

Jag är ändå nöjd med mig själv precis sådan jag är. Av min cancer fick jag styrka nog att sköta mig själv och ta hand om mina när-

maste. Hjälpa dem som ännu inte alls blivit du med sin hörselskada på samma vis som jag är. Att helt konkret hjälpa till med att putsa öronproppen eller byta batterier när fingrarna hos brukaren inte längre är så smidiga.

Utan min hörselskada skulle jag inte ännu en gång haft förmånen att vara på "tjejläger" tillsammans med mina hörselskadade vänner eller överhuvudtaget haft flera av mina vänner. Jag känner att jag är en del av gänget. Den känslan är särskilt stark under sommarkdagarna. Jag får vara med om att arrangera aktivitetsdagar som är gemensamma för oss hörselskadade och där vi alla tas i beaktande oberoende av vars och ens hörselskada.

Jag laddar mina mentala batterier genom promenader i svampskogen där jag njuter av stillheten och ron. Ofta vandrar jag i skogen tillsammans med min hund. Den skickar en hälsning till alla hörselhundar och andra hundkompisar i hörselskadade familjer och påminner om att se till att kräva god paté så blir det en speciellt underbar skogstur.

En solig och svamprik höst önskar jag er alla.

MERIA MÄKINEN
ORDFÖRANDE FÖR HÖRSELTIDNINGENS
REDAKTIONSRÅD

AISTIT
ASUMINEN
HOIVA
KUNTOUTUS
TEKNOLOGIA

VANHUUS ON HYVÄ IKÄ.

Suomen merkittävin ikääntymisen ratkaisuja, ilmiöitä ja palveluja käsittelevä messu-
tapahtuma pidetään jälleen Tampereella
lokakuussa.

Messuilta saat ideoita ja ratkaisuja
ikäntyvien hyvinvointiin ja sujuvaan arkeen
sekä ammatilliseen kehittämiseen.

Kuuloliitto ry on mukana tapahtumassa
kertomassa mm. ikäkuulosta.
Tervetuloa osastolle 302!

HYVÄ IKÄ 2016

IKÄÄNTYMISEN JA VANHUSTYÖN
JOHTAVA TAPAHTUMA SUOMESSA

20.-21.10.2016

Tampereen messu- ja urheilukeskus

WWW.HYVAIKA.FI

Avoinna:
to 20.10. klo 9-17
pe 21.10. klo 9-16
Liput: 10 €

Sopii
ammatilliseksi
koulutuspäiväksi!